

RIKSDAGENS · PROTOKOLL.

1882.   Andra Kammaren.   N:o 36.

Lördagen den 15 April.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Fortsattes den i förmiddagens sammanträde började föredragningen af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 7, angående villkoren för tillverkning af bränvin. *Angående förslag till ny bränvinstillverkningslag.*

I ordningen förekom § 2 af det under *2dra punkten* hörande, vid Betänkandet fogade förordningsförslag, hvilken paragraf hade följande lydelse:

(Forts.)

1. »Den som vill tillverka bränvin utan att genom jords innehafvande vara dertill behörig, göra ansökning, om bränneriet är beläget å landet, hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och, om bränneriet är beläget i stad, hos magistraten eller, der sådan ej finnes, hos stadsstyrelsen. Vid ansökningen fogas bevis, som styrker *sökandens* behörighet; derest *han* finnes vara till handteringens utöfning behörig, varde tillstånds-bref för honom utfärdadt.

2. Besvär i sådan fråga anföras öfver magistrats- eller stadsstyrelsens beslut hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande inom fjorton dagar och öfver Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut hos Kongl. Maj:t i dess Finansdepartement inom trettio dagar efter delfäendet af beslutet.»

Efter uppläsning häraf anförde:

Herr Liss Olof Larsson: Det är visserligen ingen egentlig förändring i sak, som skiljer den nu föreslagna paragrafen från motsvarande paragraf i den nu gällande lagen, men på de skäl, som förut andragits, ber jag att få yrka afslag på den nu föredragna paragrafen och att motsvarande § i nu gällande lag måtte bibehållas.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Themptander: Det förhåller sig icke alldeles så, som den siste talaren upp-gifvit, att det icke finnes någon skiljaktighet mellan den föredragna paragrafen och motsvarande paragraf i nu gällande lag. Förhållandet är nemligen att man här gjort bland annat ett tillägg för att komplettera den 2:dra paragrafen i nu gällande lag, i syfte att då den se-

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

nare endast talar om magistrat, som den myndighet i städerna, till hvilken tillverkarne hafva att vända sig med sin ansökning, så innehåller den nu föreslagna paragrafen, att i städer, der icke magistrat finnes, tillverkaren bör göra ansökan hos vederbörande stadsstyrelse.

I och för sig är emellertid detta tillägg temligen likgiltigt och det kan icke vara min mening att ifrågasätta bifall till det föreliggande förslaget, derest Kammarens beslut i första punkten skall så tolkas, att Kammararen önskar afslå hela den Kongl. propositionen. Är det Kammarens mening att afslå samtliga de delar af den Kongl. propositionen, som äro af någon väsentlig vikt, så kan det icke vara skäl att bifalla en och annan paragraf, som endast innehåller en redaktionsförändring eller någon mindre betydlig afvikelse från den gällande författningen. Det kan nemligen icke vara skäl att utfärda en särskild ny författning endast för sådana förändringar af mindre vikt.

Kammarens beslut i den nu föredragna punkten synes mig därför ega betydelse egentligen såsom ett uttryck af huruvida Kammararen önskar afslå *hela* det föreliggande förslaget, i hvilket fall äfven jag önskar afslag å punkten ifråga, eller huruvida Kammarens beslut i första punkten grundar sig på de *särskilda* skäl och anmärkningar, som under diskussionen blifvit rigtade mot de ändringar, som i *den* punkten enligt den Kongl. propositionen gjordes i motsvarande del af den nu gällande lagen.

Herr Rubenson: Herr Talman! Mine Herrar! Då jag hyser en till visshet grundad förmodan att åtminstone åtskilliga af de röster som afgifvits för afslag å 1 §, hade sin grund ingalunda i obenägenhet att ingå på det föreliggande förslaget utan på de detaljanmärkningar, som framstälts mot paragrafen, så vågar jag för min del hysa den glada förhoppning, att Kammararen genom att nu bifalla förslaget i denna del, skall visa att denna min förmodan är riktig.

Jag yrkar bifall till § 2.

Herr Jöns Rundbäck: Då den nu föredragna 2:dra § står i den närmaste förbindelse med förordningsförslagets 1:sta § och denna § blifvit afslagen, så kan jag icke annat än anse att jemväl 2:dra § bör afslås.

I första mom. af denna §, förekomma bestämmelser om huru den, som icke är jordegare, skall bete sig, om han vill tillverka bränvin. Skulle dessa bestämmelser bibehållas, så hindra de icke t. ex. en ecklesiastik tjänsteman eller domare, om denne eger jord och har en son eller en förvaltare, att genom denne bedriva bränvinstillverkning, hvartill tjänstemannen själf icke är berättigad. Vidare stadgas det att den, som icke är jordegare, men eljest såsom berättigad att drifva fabriksrörelse behörig att utöfva bränvinstillverkning, skall göra ansökning derom hos Konungens Befallningshafvande o. s. v. Dessa stadganden innehålla dock icke något i fråga om enka eller barn, som icke äro jordegare, eller om fruntimmer, som drifva fabriksnärning eller yrke, men vilja tillverka bränvin. Det talas endast om *sökanden* och att, derest *han* finnes vara till handteringens utöfning behörig, tillståndsbrief skall för *honom* utfärdas.

Jag anser således, att denna § nödvändigtvis bör afslås, då 1:sta § redan blifvit afslagen, och den kan för öfrigt bestämdt kringgås. Jag yrkar afslag.

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Herr Berg: Jag ber endast få gifva tillkänna att jag väl röstat för bibehållande af 1:sta § i nu gällande lag, men att jag gjorde det icke derföre att jag ogillar hela det föreliggande författningsförslaget, utan emedan, enligt min åsigt, denna § i redaktionshänseende och till innehållet eger företräde framför motsvarande § i nämnda förslag. Den omständigheten att detta förslags 1:sta § blifvit icke afslagen, utan antagen med en förändrad lydelse kan icke innefatta någon ovilkorlig anledning till att afslå förslagets 2:dra §, och jag vill för min del yrka bifall till densamma, sådan den af Utskottet är framlagd.

De betänkligheter, som den föregående talaren anförde, kan jag icke dela. Då här stadgas att den, som vill tillverka bränvin, utan att genom jords innehafvande vara dertill behörig, skall vid ansökningen förete bevis, som styrka *sökandens* behörighet och att, derest *han* finnes vara behörig, tillståndsbref för *honom* skall utfärdas, så äro ordalagen här affattade i enlighet med de i lagar brukliga termer; och de begagnade maskulina pronomina »han» och »honom» innebära icke giltigt skäl att ifrågasätta om den sökande till äfventyrs skulle vara ett femininum, stadgandet icke äfven på henne eger sin tillämplighet. Ty ordet »sökande» då det användes såsom substantiv, betraktas i allmänhet såsom maskulinum, såvida dermed icke afses någon särskild, förut uppgifven qvinna. Jag tror således att någon tveksamhet i detta hänseende icke bör kunna uppstå.

Den hufvudsakligaste förändringen, som genom föreslagna §:en gjorts i nuvarande bestämmelse, eller att i städer, der icke finnes magistrat, ansökning om rätt till bränvinstillverkning skall ske hos stadsstyrelsen, innefattar, enligt min åsigt, en förbättring, likasom jag också såsom sådan anser att dylik ansökning skall göras å den ort, der bränneriet är beläget, i stället för, såsom nuvarande lag stadgar, å den ort, der sökanden är mantalsskrifven.

Jag yrkar för min del bifall till Utskottets förslag.

Häruti instämde Herr *Schenström*.

Herr Sven Nilsson: Jag instämmer i de åsikter, som uttalats från statsrådsbänken derom, att, så vida meningen är att afslå hela författningsförslaget, Kammaren gör rättast i att nu afslå föreliggande §. Men jag tror att, då Kammaren icke godkänt 1:sta §:n i detta förslag, utan bibehållit motsvarande § i nu gällande lag, som innehåller detsamma, som den afslagna 1:a §:n, deraf icke behöfver nödvändigtvis följa, att Kammaren bör afslå den nu ifrågavarande §:n.

Då den andre talaren i ordningen, Herr Jöns Rundbeck, kan framställa sådana skäl för afslag som han gjort, så bevisar detta huru litet han satt sig in i föreliggande förslag. Jag vädjar till honom, om icke nu gällande förordning rörande tillverkning af bränvin innehåller precis samma bestämmelser som dem i den föredragna

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

§:en, mot hvilka han rigtat sina anmärkningar, och yrkade afslag samt begärde få behålla samma bestämmelser som finnas i den gamla lagen, hvilka han nu yrkat skulle få fortfarande gälla. Det af honom klandrade ordet: »hans» förekommer alldeles likadant i motsvarande § af nu gällande bränvinstillverkningslag, och det borde ej vara för honom obekant, att enkor, som han tyckes vara så öm om, icke varit förhindrade från att bränna bränvin efter nu gällande lag, och då så är, få de väl äfven bränna bränvin efter den nu föreslagna lagen. Ingen annan skilnad förefinnes mellan den gamla och den nya lagen, än den, hvarom Presidenten Berg lemnat Kammaren upplysning, och som endast är ett förtydligande af lagen, men emot denna förändring har talaren ej haft något att anmärka. Efter att hafva diskuterat ett lagförslag så mycket, som här varit fallet, hade jag icke väntat att få höra så ringa sakkunskap af en gammal riksdagsman och som jag trodde erfaren utskottsledamot, som han i detta fall visat, och icke heller borde man väl således väntat att sådana motiv som hans skulle framställas för afslag. När således en i riksdagsarbetet så vidt erfaren man, på ett sådant sätt kan taga miste, då är det ej underligt om en del andra medlemmar i Kammaren ej skulle kunnat sätta sig in i lagförslaget i sin helhet, och på den grund ej vilja antaga det. Jag hoppas att Kammarens majoritet delar Kongl. Maj:ts åsigt derom, att lagförslaget är för vårt land nyttigt och nödvändigt — något som jag ock förut sökt bevisa, och anhåller derföre om bifall till den föreslagna §:n.

Herr Olof Jonsson: Äfven jag är af den mening, att Kammarens förkastande af den 1:sta §:n icke bör tolkas såsom att Kammaren önskar afslå hela lagen. När nu Chefen för Finansdepartementet har ställt frågan på den spets, att han anser att detta afslag af första §:en antingen icke bör kunna hindra Kammaren från att af det som återstår af författningsförslaget antaga åtminstone de delar, som ega sympatier inom Kammaren, eller ock innebär ett uttryck för Kammarens önskan att afslå hela saken, så tror jag att man gör rättast i att välja det första alternativet och att man söker göra sig reda för huruvida icke lagförslaget innehåller något nyttigt och godt. För egen del får jag bekänna, att jag beträffande den 1:sta §:n var så tveksam om den af Utskottet föreslagna ordalydelsen af densamma, att jag icke ens deltog i voteringen rörande §:n. Deremot kommer jag bestämdt att yrka bifall till införandet af kontrollapparater, äfvensom till åtskilliga andra delar af författningsförslaget.

Jag yrkar, såsom sagdt, bifall till den nu föreslagna §:n.

Herr Liss Olof Larsson: Efter utgången af den omröstning, som egde rum om den 1:sta §:en, hade jag trott att yrkande af bifall till Utskottets förslag hvad de öfriga §§:na ångår icke skulle göras. Men efter den diskussion, som nu pågår, synes det att min uppfattning derutinnan ej var riktig och naturligtvis står det hvar och en fritt att äfven nu uttala sin mening och göra yrkanden i saken. För min del yttrade jag dock redan vid behandlingen af nämnde 1:ste §, såsom jag tror, temligen tydligt, att jag ville afslå

hela det föreliggande förslaget, icke för dylika smärre ändringars skull, hvarom här i 2:dra §:n är fråga — det betyder, menar jag, så litet i sak — utan ur principiell synpunkt. Jag ansåg nemligen att icke något förslag i detta hänseende bör antagas, förrän vi från Kongl. Maj:t erhållit förslag till ny förordning rörande bränvinsförsäljning, då Riksdagen kan blifva i tillfälle att i ett sammanhang pröfva de båda viktiga lagarne. Det är på dessa skäl som jag vidhåller mitt yrkande om afslag å den nu föredragna §:n.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

I likhet med Chefen för Finansdepartementet anser jag det icke vara skäl att för några mindre förändringar i ordalydelsen besluta en ny bränvinstillverkningslag, om Kammaren icke är benägen att i sjelfva saken vidtaga några betydande förändringar i nu gällande lag — något som jag åtminstone icke kan vara med om. Deremot är jag villig att i viss mån gå in på hvad Kongl. Maj:t föreslagit i afseende å införandet af kontrollapparater, nemligen så till vida att till Kongl. Maj:ts förfogande ställes medel till anskaffande af några få dylika apparater, men ingalunda så stort anslag som fordras för att nu genast på en gång uppköpa apparater till alla brännerier i riket.

Herr *Magnusson* instämde med Herr Liss Olof Larsson.

Öfverläggningen förklarades slutad. Herr Talmannen gaf propositioner dels på godkännande af den föreliggande paragrafen, dels ock på yrkandet att densamma måtte erhålla enahanda lydelse som § 2 i nu gällande förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin; och fann Herr Talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes och företogs, enligt följande af Kammaren godkända omröstningsproposition:

Den, som godkänner 2 § i det förslag till förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin, som Bevillnings-Utskottet i 2:dra punkten af Betänkandet N:o 7 framställt,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kammaren, med förkastande af omförmälda af Utskottet föreslagna §, beslutat att densamma skall erhålla enahanda lydelse som 2 § i nu gällande förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin af den 23 Augusti 1876.

Omröstningen visade 84 ja mot 85 nej; i följd hvaraf beslut fattats i öfverensstämmelse med nejpropositionens innehåll.

§ 3 var så lydande:

»1. Bränvinstillverkning skall vara tillåten från kl. 12 på dagen första helgfria dag i Oktober månad till första helgfria dag i Maj månad det derpå följande året vid samma timme, så framt ej högst

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

vigtiga omständigheter föranleda Kongl. Maj:t att föreskrifva dess inställande under viss tid.

2. Bränvinstillverkning må på grund af tillståndsbevis, hvarom här nedan i § 5 sägs, under ofvan nämnde tidrymd utöfvas huru lång tid som helst, derest ej tillverkningsrätten dessförinnan upphör i följd af Kongl. Maj:ts ofvan nämnda föreskrift eller sådan anmälan, som i § 7 omförmäles.

3. Under hvarje tid, tillståndsbeviset gäller, ehvad tillverkningen oafbrutet fortgått eller ej, vare tillverkningen minst 8,000 liter samt derjente begränsad mellan 500 och 5,000 liter i medeltal för hvarje tillverkningsdygn. Stadgandet om minsta tillverkningen af 8,000 liter gälle dock ej för de fall, att tillverkningsrättens upphörande grundar sig på anmälan efter olyckshändelse, hvarom i § 7 sägs, eller på Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda föreskrift. Hvar tillverkningsrätten upphört på grund af anmälan efter olyckshändelse, hvarom i § 7 nämnes, skall vid medeltalsberäkningen icke det tillverkningsdygn medtagas, hvarunder afbrottet skedde.

4. Med tillverkningsdygn förstås tiden från kl. 12 på dagen den ena till samma timme å nästföljande helgfria dag.

5. Bränvinstillverkning eller mäskberedning dertill vare ej medgifven från kl. 10 om aftonen näst före sön- eller helgedag till kl. 10 om aftonen å sådan dag; dock att, om för särskilda tillverkningsmetoders begagnande undantag från denna bestämmelse skulle finnas oundgängligen nödigt, Kongl. Maj:t vill på särskild underdänig ansökning pröfva, huruvida sådant undantag må medgifvas.»

Rörande denna § yttrade

Friherre Fock: Jag kan naturligtvis icke hafva den ringaste förhoppning att inverka på Kammarens beslut rörande den nu föreliggande §, men jag ber dock att få fästa uppmärksamheten på att denna § bestämmer att öfvergången till metersystemet skall ske nu och icke vidare uppskjutas. Här har blifvit yttradt att man skulle vilja bidra mer eller mindre dertill att kontrollapparater införas, och jag tror att för vinnande häraf man ej bör dröja att öfvergå till metersystemet. Detta system användes redan i fråga om tull, jernvägar och posten samt åtskilliga andra allmänna ändamål, och jag frågar om det icke kunde vara skäl att göra detsamma äfven här. Jag ber för öfrigt att få fästa uppmärksamheten derpå att, om Andra Kammaren afslår denna §, så måste enligt min mening gemensam votering härom anställas och frågan blir alltså icke afgjord genom denna Kammares beslut. Jag kan icke tro att utgången af de två första omröstningarne, hvilka äro temligen betydelselösa i sig sjelfva, behöfver bestämma författningsförslagets öde i sin helhet. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Jag har öfver hufvud taget varit nöjd med den bränvinslagstiftning vi redan hafva och hör icke till deras antal, som deltagit i det rop på förändring deruti, som på senare tider höjts. Det förundrar mig derföre så mycket mera, att

just från den sida, der man hela den tid jag varit vid riksdagarne, ständigt påyrkat förändringar i denna lagstiftning, nu fordrar *allt eller intet*. Jag kan nemligen icke föreställa mig att de främja sin sak genom att samla hop så många tvistepunkter som möjligt, då denna fråga skall slutligen afgöras, ifall det lyckas dem att afslå allt som här är föreslaget. Det vore därför, synes mig, klokt att, på sätt regeringen föreslagit och Bevillnings-Utskottet tillstyrkt, antaga det, som icke står i direkt samband med deras hufvudsyfte i den mening, att det nemligen hvarken kan gagna eller skada nykterhetssträfvandet. Vid sådant förhållande och då det äfven finnes andra skäl, som tala härför, bar jag för min del röstat för Utskottets förslag, som dock hittills afslagits. Nu har emellertid sedan första voteringen röstetalet så betydligt ändrats, att jag icke kan förneka det jag verkligen känner lust att försöka en votering till.

Friherre Fock har också påpekat att det finnes vissa delar af detta förslag, nemligen de som afse *skatten* och stå i samband med skattens uttagande och utgörande, hvilka sannolikt komma att afgöras genom gemensam votering, derest Kamrarne stanna i olika beslut. Jag tror därför att man icke behöfver anse hela förslaget fallet och tröstlöst öfvergifva alltsammans. Dertill kommer att, ehuru den ärade talaren på dalabänken förut i dag förklarar sig vilja yrka afslag å hvarje punkt, han dock sedermera sagt sig vilja göra något i afseende å bestämmelserna rörande kontrollen. Äfven en annan talare har ändrat åsigt så till vida, att, sedan han först yrkat första paragrafens återremitterande och i sammanhang dermed åtskilligt annat, han sedan tagit detta yrkande tillbaka och yrkat rent afslag å densamma. Detta vacklande gör, att det synes mig som om det skulle vara skäl uti att ännu en gång företaga en votering, och kommer jag att vid en sådan rösta för bifall till den nu föredragna paragrafen.

Herr Jöns Rundbäck: Jag tror att det ännu återstår så lång tid, som vi få behålla det gamla mättsystemet, att vi äfven kunna hafva kvar detsamma ifråga om bränvinsmätningen, ty tids nog hinna vi få det ändradt äfven i det afseendet. Men dessutom är att märka att det nu föreliggande förslaget om metersystemets införande står i sammanhang med en förhöjning af bränvinsskatten, och deruti finner jag ett ytterligare skäl för att icke bifalla ifrågavarande paragraf, å hvilken jag således yrkar afslag.

Herr Wieselgren: Då Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet uttryckligen vädjade till Kammaren om den icke hellre än att fortfarande diskutera ett lagförslag, hvilket den möjligen vore sinnad att till slut förkasta, skulle vilja göra den mera betydelselösa andra paragrafen till föremål för den s. k. principomröstningen, alldenstund man vore oviss om huruvida denna hade egt rum vid första paragrafens behandling eller ej, så ansåg jag mig — och samma uppfattning delades väl af mången annan, som i likhet med mig icke skulle hafva haft något emot att antaga denna andra paragraf — böra foga mig efter herr Finansministerns önskan. Det

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Angående förslag till ny brännvinstillverkningslag.
(Forts.)

var således af denna orsak och icke därför att jag ogillade nämnda paragraf, som jag röstade emot densamma. Om det får antagas att jag i detta fall icke stod ensam, så måste jag göra Kammaren uppmärksam uppå att den s. k. principomröstningen *redan* egt rum; och vid sådant förhållande anser jag det vara mindre lämpligt att göra de återstående paragraferna i förslaget till föremål för så vexlande öden, som kunna blifva en följd utaf att de hvar för sig ställas under votering.

Jag tror icke att det kan vara lämpligt att Kammaren besluter vid den ena paragrafen så och vid den andra så, allt efter som de tillstädesvarande ledamöternas antal kunde med en eller annan röst bereda framgång eller afslag å de särskilda punkterna; utan anser jag att, här såsom i andra fall, äfven der största minoritet bör föga sig efter hvad som en gång i principomröstningen blifvit beslutadt.

På grund deraf hemställer jag, om icke det vore tillbörligt att vi också nu följde vår häfdvunna sedvänja och betraktade svaret på frågan gifvet; och i detta syfte är det jag yrkar afslag å förevarande paragraf.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Ja, det kan råda olika meningar om hvilka »vexlande öden» äro till större skada eller olägenhet, antingen de som kunna uppstå genom de olika voteringar, som nu ega rum rörande de särskilda paragraferna i det föreliggande lagförslaget, eller de som uppstå derigenom, att Riksdagen ena året påkallar regeringens medverkan för att få ett lagförslag i någon viss fråga och andra året på mer eller mindre svaga skäl förkastar de förslag, som regeringen med anledning deraf framlagt. De vexlande öden, som blifva följden af sådant Riksdagens handlingssätt, som jag nu antydt, anser jag vara föga bättre, för att icke säga sämre än de andra.

Vill Riksdagen göra sig förtjent af något anscende, skall den hafva rätt att fordra, att regeringen fäster något afscende vid dess skrivelser, då må man icke på ett lättvindigt sätt handskas med frågorna.

Jag vidhåller mitt yrkande om bifall till den föredragna paragrafen.

Herr Gumælius: Den talare, som senast hade ordet, yttrade i sitt första anförande något om kompromisser; åtminstone antydde han något derpå, och redan förut i dag hafva åtskilliga antydningar gjorts om lämpligheten af att uppskjuta denna fråga till nästa riksdag, för att då lösa den i sammanhang med en annan. Jag är för min del öfvertygad, att vid nästa riksdag vi få tillräckligt många kompromissfrågor att lösa, utan att vi behöfva dertill lägga den förevarande. Jag tror att många af dem, som förut icke haft sina ögon öppnade för innebörden af den kompromiss, som officiellt inleddes med 1873 års skrivelse, nu börja se något klarare i den saken. För min del är jag fullt förvissad, att det icke är möjligt att på det sättet bringa viktiga frågor till lösning, att man sammankopplar likt och olik, frågor som höra tillsammans och de som icke

höra tillsammans, så att man till sist får en hel gyttning af frågor dem man vill söka lösa på en gång. Följden blir, att ingen varder löst, eller ock att de alla blifva dåligt lösta. Detta är något som hvar och en synes mig böra kunna inse, och nästa år skall svenska Riksdagen utan allt tvifvel komma till klarhet om den saken; men egenomligt är att dertill skall ha behöfts hela tio år. Hvarje fråga anser jag böra betraktas särskildt för sig. Att köpa bifall i en fråga genom att bifalla en annan kan måhända af en och annan anses vara klokt, men i sjelfva verket är det endast slugt och slughet som kommer att straffa sig sjelf. Lika väl som jag år 1873 var emot kompromissen i de stora frågorna, lika väl är jag nu emot en hopkoppling af dessa nu föreliggande, visserligen jemförelsevis mindre, men dock icke heller de alldeles betydelselösa frågor.

Jag är vidare af den åsigt, att vi, som icke äro brännvinsbrännare, icke böra missunna dem som utöfva denna näring att af sin handtering draga den högsta möjliga vinst. Vill man alldeles förbjuda denna näring så må man göra det, men så länge den är tillåten, anser jag det vara en misshushållning såväl för det allmänna som för den enskilde, om man vill söka hindra utöfvarne af denna näring att af sin produktion vinna bästa möjliga resultat. Vidare anser jag i motsats mot en ärad talare på bohuslänsbänken, att det nu verkligen kan vara på tiden, att vi på detta lika väl som på andra områden, antaga metersystemet, hvars införande i vårt land vi ju uppställt som ett önskningsmål. Kongl. Maj:t har nu ansett tidpunkten vara lämplig för systemets införande i denna del af lagstiftningen; och vi böra då ej säga nej. I fråga om 2:dra §:en, der Kongl. Maj:t och Utskottet varit af olika åsikter och der den nya paragrafens betydelse icke innebar någon vigtig ändring, beslöt Kammaren med *en* rösts öfvervigt att förkasta Utskottets förslag. I afseende å denna tredje paragraf, der det är fråga om att införa ett nytt system, hafva åter Utskottet och Kongl. Maj:t varit af samma mening. Kan väl då Kammaren anse lämpligt att äfven här, kanske med en eller annan rösts öfvervigt, förkasta Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag? Om, såsom jag förmodar, den uppgiften är riktig, att den fråga, som i denna paragraf beröres, kan blifva föremål för gemensam votering, så skulle en i dag af förslagets motståndare kanske med tillhjälp af den förseglade sedeln vunnit tillfällig öfvervigt icke medföra någon varaktig seger för nihilisterna i denna fråga, ty om den gemensamma voteringens utgång kunna vi, sedan Första Kammaren utan votering bifallit lagen, icke hysa någon tvekan, och att då hänskjuta denna och följande paragrafers öde till gemensamma voteringar vore från motståndarnes sida lika gagnlöst som enligt min uppfattning olänpligt. Herr Talman, jag hemställer om bifall till den föredragna paragrafen.

Herr Wieselgren: Jag skall be att få mot den siste talaren anmärka, att det slut, hvartill han kom, såvidt jag förstår, mera talar för min uppfattning af saken, än för hans egen. Ty är det så att denna punkt kommer under gemensam votering — och jag vill ju icke tvifla på att så kan komma att ske — så få vi ju *då*

*Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Angående tillfälle att göra både Kongl. Maj:t och Utskottet rättvisa. Hvad jag med mitt yrkande afsåg, var att förekomma det efter min uppfattning för Kammaren mindre uppbyggliga skådespelet af votering vid hvar och en af de följande punkterna, dervid möjligen den ena komme att antagas och den andra förkastas, det ena eller det andra kanske, såsom den ärade talaren nämnde, beroende på en enda röst. Det var, som sagdt, för att undvika detta, som jag tog mig friheten yrka afslag å förevarande punkt.

(Forts.) Emot talaren på skånebänken tillåter jag mig anmärka, att han icke eger rätt att såsom »lättsinnigt» stämpla ett tillvägagående, som står i strid emot hans eget, endast derföre att det stöder sig på en annan uppfattning af saken, än den han själf har. Jag var med ibland dem, som vid 1877 års riksdag röstade för den skrivelse till Kongl. Maj:t, deri Riksdagen anhöll om en revision af bränvinsförfattningarna i syfte att åstadkomma ett än kraftigare motverkande af bränvins missbruk. Kongl. Maj:ts föreliggande förslag *tillfredsställer icke* de önsknings, som i denna skrivelse uttalades; och jag måste således ega icke blott rätt, utan äfven pligt att afslå detta förslag, fastän det kan hafva den formella befogenheten af att framkomma såsom ett svar på en gjord hemställan. Jag vill således icke vidkännas den anklagelsen att handla lättsinnigt, derför att jag vill afslå ett förslag, som icke bättre än det nu framlagda öfverensstämmer med hvad Riksdagen begärt.

Herr Rydin: Om saken vore så klar, som den siste ärade talaren antog, nemligen att de föregående besluten skulle uttrycka att man i princip hade förkastat lagen, d. v. s. dess anda, mening och den rigtning, i hvilken den går, då skulle jag medgifva att han hade fullkomligt rätt uti sitt påstående att det icke är lämpligt att votera om hvar och en af de öfriga paragraferna särskildt. Men, såvidt jag uppfattat åtskillige andra talare, är det icke deras mening att förkasta hela lagen, utan de vilja blott bibehålla mera än hvad som finnes upptaget af den gamla lagens bestämmelser, under det de förbehållit sig att besluta om det nya som finnes i förslaget. Under sådana förhållanden och då här i denna paragraf är en sådan nyhet, anser jag lika med talaren på skånebänken, att det är skäl för, att denna fråga afgöres, och att man i sådant afseende röstar om densamma.

I anledning af hvad Utskottets ärade ordförande yttrade, ber jag få säga, att jag i motsats till honom icke anser denna paragraf kunna blifva föremål för gemensam votering. Det är beskattningsfrågor, som kunna blifva föremål för gemensam votering; och i denna paragraf är blott fråga om huruvida tillverkningen skall uppgå till visst belopp i *liter* eller till visst belopp i *kannor*. Vid sådant förhållande föreställer jag mig, att, derest denna paragraf äfven skulle förkastas och sedan frågan i sådant fall kommit åter till Utskottet för sammanjemkning af de olika meningarna, Utskottets första skyldighet blifver att framlägga till afgörande, huruvida skatten skall utgå per *liter*, såsom Första Kammaren beslutat, eller per kanna, såsom denna Kammare möjligen kommer att bestänma. Sedan denna fråga blifvit genom gemensam votering afgjord, får man tillse, hur

det blifvande beslutet kan inpassas i denna paragraf, och om då Kamrarna fatta ett beslut, som blifver öfverensstämmande med det af talaren på göteborgsbänken förordade, anser jag, att frågan måste förfalla. Vill man icke i denna paragraf bifalla Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag, tror jag således, att man vid denna paragraf kommer att afgöra, huruvida hela lagförslaget skall falla eller icke.

För min del anser jag det vara af vigt, att de ledamöter, som dock vilja de förbättringar, hvilka lagförslaget innehåller i afseende på nederlagsrätten och kontrollen öfver tillverkningen, bifalla denna paragraf, sådan den är. De kunna ju för öfrigt sedermera i afseende på de öfriga paragraferna, som icke beröra några af vitalpunkterna i förslaget, bibehålla de gamla stadgandena, om de anse att lagstiftarens syfte bättre är uttryckt i dem än i de nu uppställda paragraferna.

Jag yrkar bifall till paragrafen.

Herr Rubenson: Att bränvinet har en förunderlig kraft att förvirra begreppen och hjernan, är en känd sak; det förmår att göra vänner till fiender och tvärt om. Men att bränvinet kunde hafva den verkan, att talaren på göteborgsbänken, hvilken är en af de ifrigaste nykterhetsvännerna och som nyss förklarade sig icke kunna gilla Kongl. Maj:ts förslag, derföre att det icke gick nog långt i restriktioner i afseende på bränvinstillverkningen, skulle, då man kom till tredje paragrafen, som just innehåller en sådan restriktion, vilja kasta omkull denna paragraf, var mer än underligt. I denna paragraf föreskrifves nemligen en förvandling från kanna till liter; och genom denna förvandling skulle tillverkningskatten blifva i någon mån förhöjd. Det synes mig för honom finnas så stora skäl för att bifalla den nu föredragna tredje paragrafen, att jag icke kan begripa, huru han kan komma till något annat resultat.

För min del yrkar jag bifall till densamma.

Herr Hæggström: Hvarför vi motståndare till lagförslaget yrka afslag på denna paragraf, liksom vi komma att göra på åtskilliga af de följande paragraferna, är derföre, att detta förslag, som varit underkastadt en komités behandling, som varit föremål för statsrådets pröfning o. s. v., är så sammanhängande, att man icke gerna kan godkänna den ena paragrafen och förkasta den andra, utan att det hela blifver ett fullständigt mischmasch. Första Kammaren har redan antagit lagförslaget med undantag af ett par paragrafer; jag frågar då, huru det skulle taga sig ut, om denna Kammare, sedan den afslagit de första paragraferna, nu skulle antaga den tredje.

En talare på skånebänken har förebrått oss, att vi ville lättsinnigt förkasta detta lagförslag. Jag frågar, om det kan kallas lättsinnigt att vilja afslå förslaget, sedan det debatterats under 4 à 5 timmar. Den förebräelsen får således stå för hans egen räkning.

En ärad talare på örebrobänken har talat om för oss, huru vi borde förstå detta lagförslag, och huru nödvändigt det vore att antaga denna paragraf; och en talare på stockholmsbänken lade fram sjelfva tyngdpunkten i det afseendet, nemligen att man, sedan vi antagit liter i stället för kanna, skulle få tillfälle att höja tillverkningskatten.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Men, Herr Rubenson, det sedliga ändamålet vinnes icke genom en skatteförhöjning af ett par ören per liter. Då ett dylikt förslag framkommer från regeringen, heter det alltid, att det sker i sedlighetens intresse; man vill, säger man, genom varans fördyrande minska superiet. Men man har dess värre lagt något annat dertill; då man anslagit hela försäljningsafgiften till kommuner, landsting och hushållningssällskap, hvarigenom man ungefär uttryckt: »Vi fördyra varan under återopande af sedlighetsintresset; men för all del I, som hafven fördel af superiet, sen till, att det icke förminskas». Derpå hänger det; och förrän vi fått en enkel tillverkningskatt och i öfrigt så ordnadt, att ingen enskildt har fördel af superiet, blir det icke bättre med denna sak. Således är det icke mycket bevändt med Herr Rubensons påstående.

Jag skall icke uppehålla Kammarens tid längre, utan vill blott yrka afslag å denna paragraf samt å åtskilliga af de öfriga; deremot vill jag likväl säga, att jag icke missunnar brännvinstillverkaren att få någon lättnad genom nederlagsrätten. Jag vill också vara med om antagandet af den Kongl. propositionen angående införandet af kontrollapparaten, men jag vill icke att alla dessa apparater på en gång skola uppställas, innan man ännu känner hvad de duga till. Jag vill, i likhet med åtskilliga öfrige talare, att man anställer jemförande prof mellan några stycken för ändamålet uppsatta apparater af såväl in- som utländsk tillverkning, med bibehållande under tiden af de kontrollörer, som vi för närvarande hafva och att sedan detta blifvit gjordt och sedan såväl vi, som regeringen af de anställda profven blifvit öfvertygade om att apparaterna verka bra, må det vara tid för oss att besluta deras införande till den utsträckning, som här blifvit ifrågasatt. För närvarande ber jag emellertid att få yrka afslag å betänkandet.

Herr Hedlund: Jag kan icke förstå annat, än att här frågan gäller endast, huruvida kannsystemet skall bibehållas eller om litersystemet skall införas. Inom Bevillnings-Utskottet deltog jag i afgörandet af denna paragraf, der litermåttets införande ju var betingadt af samma måttsystems införande i tullagstiftningen. Nu hafva vi redan godkänt den franska handelstraktaten, der litersystemet är antaget; likaså är i den nya tulltaxan byggd på dessa principer; skatteförhållandena af alkoholdrycker, som i tulltaxan förekomma, äro bestämda efter liter; återgäldandet af tillverkningskatten å i landet tillverkad brännvin, som exporteras, är bestämdt efter liter. Det är då för mig ej klart, huruvida icke det skulle leda till stora svårigheter, om vid tillverkningen bibehölles det gamla kannsystemet, då, som man vet, det är en ganska besvärlig och förarglig beräkning att förvandla liter till kanna eller tvärtom, dervid man kan komma ända till bråkdelar af ören,

Nu hör jag till min öfverraskning att talaren på göteborgsbänken tar frågan ur principiell synpunkt, då han säger att denna paragraf bör förkastas, alldenstund man förkastat den första. För min del finner jag ej något sådant samband existera, när man kan

godkänna denna paragraf oakadt man afslagit de föregående, ja, utan att dermed vara bunden vid vare sig kontrollapparaterna eller nederlagsrätten. Huru skulle det gestalta sig för Bevillnings-Utskottet, om Andra Kammaren skulle förkasta detta förslag? Talaren på upplandsbänken sade visserligen att en sammanjemkning under vissa förhållanden skulle kunna ega rum. Men huru skulle Bevillnings-Utskottet kunna sammanjemka de särskilda besluten? Utskottets utlåtande skulle lyda på omröstning mellan Första Kammarens beslut, hvarigenom litersystemet antagits, och Andra Kammarens beslut, hvarigenom det gamla kannemåttet bibehålles; alltså måste nu ändringsförslaget hafva förfallit.

*Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

När man då kommer till beskattningen, så måste man väl utgå från synpunkten att Första Kammaren antagit en viss skatt per liter, hvadan det åligger Bevillnings-Utskottet att uträkna, huru mycket denna af Första Kammaren antagna skatt per liter utgör efter kannetalet. Vid voteringen skulle således röstas mellan antagandet af den högre eller lägre beskattningen. För min del kan jag ej förstå, huru en sammanjemkning skulle kunna ega rum, snarare tror jag att ett afslag skulle leda till förvirring.

Jag kan icke annat än uttala min förvåning öfver att talaren på göteborgsbänken, hvilken just önskar att nykterheten skall befrämjas genom en högre beskattning af brännvin, kan ogilla just ett i denna rigtning gående system.

För min del står jag naturligtvis på Utskottets sida, ty äfven då jag haft mina betänkligheter mot åtskilliga §§ i förslaget, så har jag dock med min ringa kännedom i ämnet rättat mig efter och underordnat mitt subjektiva omdöme under de personer, som satt sig in i förhållandena och hvilka, som jag tror, behandlat frågan i syfte att befrämja fosterlandets sanna intresse. På denna grund har jag varit med om att antaga Utskottets betänkande, och måste således mycket ogilla, när man nu tyckes vilja bringa hela den nya författningen på fall. Jag yrkar därför bifall till betänkandet.

Herr Hedin: Herr Talman! Då denna dags långvariga förhandlingar synas styra hän mot ett verkligen bedröfligt resultat, nemligen ett nyckfullt afslag på en omsorgsfullt utarbetad Kongl. proposition, hvilken enligt min uppfattning innehåller reella och betydande framsteg och förbättringar, vill jag härmed uttryckligen till protokollet fritaga mig från all delaktighet i någonting sådant. Talaren på skånebänken påpekade i sitt första anförande, hvad som synes mig alldeles riktigt, att Kammarens opinion är något vacklande i denna sak och detta är för mig ett skäl att hemställa, huruvida det icke vore önskligt att man ej nu ohjelpigt afklipper frågan utan genom beslut i de följande paragraferna bereder sig ytterligare betänketid, hvilket kommer att inträffa genom återremiss och genom sammanjemkningsförsök från Bevillnings-Utskottets sida. Om man tagit denna ytterligare betänketid, så må lagen sedermera falla, hvilket säkerligen då skall ske med större tillfredsställelse för dem,

Angående förslag till ny brännvinstillverkningslag. som hafva efter ytterligare öfvervägande af frågan bidragit till detta resultat.

Jag anhåller således om bifall till paragrafen.

(Forts.) Herrar *Anders Persson, Lyth, P. Larsson* i Fohle, *Jöns Persson* och *Lundblad* h förenade sig med Herr Hedin.

Herr Wieselgren: Herr Talman! Då icke mindre än två ärade vänner inom Kammaren uttalat sin förundran öfver att jag kunnat göra det yrkande jag gjort i fråga om denna paragraf, enär genom antagande af densamma en skatteförhöjning skulle inträda, anser jag mig skyldig att *ännu en gång* för dem påpeka det skäl, som föranledde mig att göra detta yrkande. Det var ju helt enkelt derföre att jag, då omröstningen vid den andra paragrafen måste antagas ha varit en så kallad principomröstning, ansåg det olämpligt, att med slumpvisa voteringsresultat fortgå genom hela följderna af paragrafer utan att kunna ega någon slags visshet om det slutliga utseendet af den lag Kammaren komme att stanna för. Var det således en principomröstning, som egde rum vid andra paragrafen — och jag anser mig hafva rättighet antaga detta, då Herr Finansministern särskildt bad Kammaren om att anse den såsom en sådan — så måste jag ega fullkomlig formel befogenhet att framställa det yrkande jag gjort, nemligen att vi må låta våra beslut i de öfriga paragraferna stå i harmoni med hvad som beslöts i andra paragrafen. Jag kan med allt sinneslugn göra detta, ehuru jag mycket väl vet, att genom 3:dje paragrafens fall åstadkommes ett motverkande af *mitt* speciella intresse i att ernå en skatteförhöjning; jag kan det derföre att lagen i åtskilliga följande punkter innehåller sådant, som jag i samma nykterhets intresse ej kan gå in på, sådant som efter mitt sätt att se saken ej skall främja sedligheten utan tvärtom åstadkomma motsatsen. Och om jag, enligt i Kammaren alltid vedertagen sed, vill hafva ett lagförslags öde afgjort strax i början, i stället för att först genomgå en mängd paragrafer med diskussion vid hvardera och först i slutet få kännedom om Kammarens beslut, så är det väl lika litet att förundra sig öfver, som att jag önskar ett fattadt beslut vidhålllet. Det är någonting mycket vanligt, och i detta fall lärer väl ej vara svårare att så göra än vid de föregående tillfällen, då så skett och vid de sannolikt många efterföljande tillfällen, då saken kommer att på likartadt vis gestalta sig.

Herr Ola Andersson i Burlöf: En längre eller kortare diskussion i den fråga, som nu debatteras, lärer väl icke i och för sig kunna anses såsom något bevis på frånvaron af lättsinne. Men då jag fülde detta yrkande, så visade jag nödvändigheten af, att Riksdagen, när den aflåter skrivelser till Kongl. Maj:t och anhåller om utredning af den eller den frågan, må låta det vara sig angeläget att ej *lättsinnigt* afslå de förslag, som på grund af dylika skrivelser af regeringen framläggas, och jag tror att min uppmaning i detta fall var fullt berättigad. Jag vill fråga: har hvar och en af Kammarernas ledamöter gjort sig redo för, huru det skulle komma att se

ut, om vi t. ex. antoge en del af lagförslaget och afsloge en annan, om vi bifölle några paragrafer, afsloge några, och andra möjligen komme att antagas genom gemensam votering? Har man gjort sig reda för den förbistring, som härigenom skulle uppkomma och som skulle kunna nära nog göra Riksdagen löjlig. Jag undrar om hvar och en gjort sig noga reda för alla dessa förhållanden; jag är åtminstone icke säker derpå och jag tviflar, att ens talaren på göteborgsbänken är det. Jag tror i likhet med den siste talaren på stockholmsbänken, att alla kunna vara ense derom, att det vore rätt lyckligt och helsamt om vi, genom att af förslaget antaga hvad som är ovilkorliga förbättringar, beredde Utskottet tillfälle att försöka en sammanjemkning af andra delar, så att det kunde blifva både någon form och sak i det hela och att vi sedermera må se till hvad som dervid är att göra.

Jag yrkar fortfarande bifall.

Herr Liss Olof Larsson: Herr Talman! Jag för min del tycker i likhet med flere andra talare, att, sedan man voterat om andra paragrafen, man ej skulle vara så ifrig att genoindrifva Utskottets förslag i de öfriga. Naturligtvis är hvar och en i sin goda rätt att göra det. Men då man talar om att betänka sig och ej lätt-sinnigt afslå ett förslag, framlagdt af Kongl. Maj:t, sedan Riksdagen år 1877 skrifvit till Kongl. Maj:t och begärt en förändrad lagstiftning i hithörande ämnen, skall jag be att få erinra om, att, när Riksdagen skrifver till Kongl. Maj:t och får svar i en rigtning, som Riksdagen ej önskat, det då icke är lättsinnigt handladt, om man ej antager förslaget. Hvad var det Riksdagen skref till Kongl. Maj:t år 1877? Jo, säger Bevillnings-Utskottet: »Sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 17 Maj 1877 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige män låta öfverse gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, samt Kongl. Maj:t för berörda ändamål den 24 Augusti nämnda år tillsatt en komité» etc. Der synes det redan från första början som om Bevillnings-Utskottet tappat bort hvad Riksdagen ville med denna skrifvelse till Kongl. Maj:t. I denna skrifvelse heter det nemligen att Kongl. Maj:t skulle låta »öfverse nu gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, i syfte att genom lagstiftningen må kunna åstadkommas ett än kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk.» Det var detta Riksdagen begärde. Jag trotsar någon att kunna i det svar vi sedan fått från Kongl. Maj:t, genom denna nya tillverkningslag finna något, som antyder det, hvarom Riksdagen skref eller inskränkning i rusdryckers begagnande. Det är visserligen sant, att i detta hänseende försäljningslagen är hufvudsaken, men man befrämjar väl dock icke nykterheten genom att underlätta och dymedelst öka tillverkningen af rusdrycker. Jag tror således, att man kan hysa olika tankar angående detta lagförslag, utan att derför kunna beskyllas för att handla lättsinnigt, när man icke vill antaga Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag — ett förslag, som icke i ringaste mån går i den rigtning, Riksdagen i sin skrifvelse 1877 angaf.

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.
(Forts.)

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Nu säger man, att det skulle se besynnerligt ut att afslå en lagparagraf, hvori är fråga om tillämpning af det redan beslutade metersystemet. Denna omständighet, som i synnerhet af Herr Hedlund framhölls, talar emellertid, synes det mig, just för den mening, jag redan förut uttalat, eller att tillverkningslagen och försäljningslagen borde hafva samtidigt framlagts till antagande. Ty eljest skulle det märkvärdiga inträffa, att man skulle komma att bränna efter liter, men suppa efter kannor. Lagarne äro dock så närbeslägtade, att i båda väl borde förekomma samma måttssystem. Detta skäl tror jag således icke talar för bifall till förslaget utan snarare för afslag. Det är visserligen sant, att man genom förvandlingen till liter skulle få någon förhöjning i beskattningen å brännvinstillverkningen, och jag har alltid röstat för förhöjning i denna skatt, men jag får säga, att det framlagda förslaget om förhöjning i brännvinsskatten icke synes mig vara i fullkomlig stil med förhandlingarne om franska handelstraktaten. Då sade man att tullen å finare vinsorter borde sänkas, och nu är man strax framme och höjer skatten å brännvin. Det var naturligt att så skulle ske, ty om man skyddar de finare varorna måste man taga hvad som felar på andra håll; och här är man nu strax framme och vill knipa några hundratusen kronor sedan man skyddat dem som kläda sig i siden och dricka fina viner. Den fattige, som super brännvin, är det som skall betala. För min del vill jag icke vara med om en i sig själf icke behöflig skatteförhöjning, för än man får båda lagarne på en gång framlagda, och detta af det principiela skälet, att jag önskar, att såväl tillverkningslagen som försäljningslagen måtte gå i den riktning, som Riksdagen i sin skrifvelse 1877 uttalat. Något tecken dertill förefinnes dock ej i det af komitén framlagda förslaget till försäljningslag, som ej heller tyckes hafva undergått Kongl. Maj:ts pröfning.

Jag kommer därför för min del att fortfarande rösta för afslag å nu föredragna paragraf, i händelse votering begäres.

I detta yttrande instämde Herr *J. Jonasson* i Gullaboås.

Herr Lyttkens: Jag hade icke ämnat begära ordet vid denna paragrafs behandling, om icke en ärad talare på Skånebanken, på hvilkens omdöme jag eljest sätter högt värde och hvilkens ord jag alltid med uppmärksamhet afhör, oupphörligt upprepat, att det vore »lätt-sinnigt» handladt af oss, om vi icke antoge denna lag oförändrad då den är framlagd af Kongl. Maj:t till följd af en af Riksdagen afgifven skrifvelse. Man torde dock häruti kunna vara af olika åsigt med Herr Ola Andersson, utan att han därför behöfver beskylla olika tänkande för att handla lätt sinnigt. Detta angående denna sak.

Hvad sjelfva hufvudfrågan beträffar, synes mig antagandet eller förkastandet af denna paragraf vara af ganska liten betydelse, ty om Andra Kammaren skulle afslå den skatteförhöjning, som här är i fråga, blefve frågan härom föremål för gemensam votering, och Bevillnings-Utskottet komme naturligtvis då att ställa ordagrant upp de olika besluten mot hvarandra, d. v. s. å ena sidan Andra Kam-marens beslut om 1 kronas skatt för hvarje kanna brännvin af en

viss styrka och Första Kammarrens om 40 öre per liter. Hvilken-dera åsigtan än vinner i den gemensamma voteringen, kommer naturligtvis Utskottet att inbjuda den Kammare, som tappat i voteringen, att verkställa de ändringar i den af Kammarren antagna lagen, som häraf blifva en följd, och då förmodar jag, att ingendera Kammarren skulle af halstarrighet och rättshafveri icke vilja ingå på en sådan inbjudning och rätta sig efter majoritetens i Riksdagen beslut. För min del vill jag emellertid icke vara med om en skatteförhöjning i närvarande ögonblick, helst förhöjningen, som jag förut nämnt, icke skulle komma staten till godo, utan försvinna hos de stora bolagen. Jag vidblifver således mitt yrkande om afslag å denna paragraf och bibehållande af dess nuvarande lydelse i 1876 års författning.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tullverknings-
lag.
(Forts.)*

Herr Berg: Af samma skäl, som föranledde mig att yrka bifall till andra paragrafen, ehuru första paragrafen blifvit afslagen, anser jag mig nu, fastän äfven andra paragrafen blifvit af Kammarren till ordalydelsen förändrad, oförhindrad att yrka bifall till tredje paragrafen. Just den omständigheten, att Kammarren vid sitt beslut rörande första och andra paragraferna icke rent afslagit dessa, utan endast gifvit dem en förändrad lydelse, synes mig innebära, att Kammarren dermed icke haft för afsigt att ogilla hela förslaget, utan förbehållit sig öppen rätt att pröfva hvarje paragraf särskildt. Jag kan mycket väl förstå, att de, som äro mot förslagets syftning i dess helhet, yrka afslag på hvarje paragraf. Detta kan ej förtänkas dem, då det ju står hvarje representant öppet att hafva hvilken åsigt han vill, men när man ifrågasätter, att Kammarren genom sin omröstning vid de föregående paragraferna så bundit sig, att icke ens den, som godkänner förslaget, skulle vara berättigad att vid följande paragrafer söka göra sin åsigt gällande, så kan jag icke vara med derom. Jag kan icke inse, att det finnes något hinder för att första och andra paragraferna, såsom Kammarren beslutit, redigeras efter den nuvande lagens lydelse, men de andra antagas efter Utskottets förslag, med måhända någon mindre jemkning af ordalagen på ett eller annat ställe. Det är nemligen intet sådant oskiljaktigt samband mellan de två första paragraferna och de efterföljande, att de senares innehåll ovilkorligen af de förra betingas, och lika litet som jag på något sätt lägger någon representant till last att han motsatt sig de föregående paragraferna i förslaget, lika litet anser jag honom hafva rätt att fordra, att den, som röstat för dessa paragrafer, skall vara nödsakad att afslå den nu föredragna. Då jag för min del i hufvudsak gillar Utskottets förslag i de efterföljande punkterna, får jag därför yrka bifall till denna tredje paragraf.

Herrar *Lindmark* och *von der Lancken* instämde med Herr Berg.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Den ärade talaren på hallandsbänken synes mig vara allra minst berättigad att protestera mot mitt yttrande, och till bevis härför behöfver jag endast erinra om hans olika yrkanden i dag på förmiddagen. Men detta skulle dock

Angående förslag till ny brännvinstillverkningslag.
(Forts.)

icke hafva varit tillräckligt skäl för mig att ännu en gång besvära kammaren, om han icke, såsom det föreföll mig, hade erinrat om ett föregående tillfälle, då jag hade fått anmärkningar emot mig i samma riktning. Jag ville *då* icke tillåta mig att ingå i någon granskning af dessa talares citat härom, emedan jag af flera Kammarens ledamöter hörde uttalas, att desamma voro så groft felaktiga, att de icke förtjenade någon vederläggning. Jag vill blott, då jag åter har ordet, för *en gång* inlägga min protest emot origtiga citat.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, gaf Herr Talmannen propositioner, enligt de gjorda yrkandena, såväl på godkännande af den ifrågavarande paragrafen som ock på dess förkastande; och fann Herr Talmannen svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för den förra meningen. Votering blef begärd, i anledning hvaraf en så lydande omröstningsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som godkänner 3 § i det förslag till förordning angående vilkoren för tillverkning af brännvin, som Bevillnings-Utskottet i 2:dra punkten af Betänkandet N:o 7 framställt, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit omförmälda § uti ifrågavarande förordningsförslag.

Omröstningen, i vanlig ordning verkställd, utföll med 108 ja mot 78 nej; varande alltså den föreliggande paragrafen af Kammaren godkänd.

§ 4.

Godkändes.

§ 5 hade följande lydelse:

»Minst fjorton dagar före den, då brännvinstillverkningen är afsedd att börja, skall densamma hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skriftligen anmälas samt dervid tillika uppgifvas såväl stället för tillverkningens bedrivande som ock dagen, då den skall taga sin början. Vid anmälningsskriften fogas antingen tillståndsbrief, som i § 2 omförmäles, eller ock bevis, att tillverkaren eger eller innehar i mantal satt eller särskildt skattlagd jord. Då tillverkningen är afsedd att af flera personer bedrivas å samma ställe, skola samtliga delegarne i sådan förening göra anmälan derom till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande. Af aktiebolag tillämnad tillverkning skall anmälas af bolagets styrelse, som har att ingifva bolagsordning samt

förteckning på styrelsens medlemmar, jemte sådana handlingar, som utmärka, att desse äro till idkande af bränvinstillverkning behörige. Finner Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hinder icke möta för handteringsens utföfvande, varde tillståndsbevis utfärdadt.»

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Beträffande denna paragraf anfördes af

Herr Wieselgren: Då utgången af omröstningen om tredje § visade, att omröstningen om den andra icke var en principomröstning, ligger det stor vikt uppå, att besluten om de följande §§ blifva i all möjlig mätta öfverensstämmande; och hemställer jag därför, att Kammaren behagade, med afslag å första momentet af 5:te § i den nu föreliggande Kongl. Propositionen, besluta att denna § erhålla den lydelse, som 5:te § i nu gällande tillverkningslag eger, så att efter orden: »skattlagd jord» de derpå följande 3 och 4 punkterna: »Då tillverkningen — — —behörige» uteslutas.

Herr Lyttkens: Till följd af den utgång, som omröstningen om den 1 § erhöil, går det icke an att oförändrad antaga denna 5 §, som står i omedelbart sammanhang med den 1:sta. Derfor anhåller jag, att Kammaren måtte med afslag å denna §, besluta att bibehålla 5 §:ns ordalydelse enligt nu gällande lag, på det att lägstiftningens olika §§ måtte bringas i öfverensstämmelse med hvarandra.

Herr Friherre Fock: Jag tror, att Herr Wieselgrens yrkande innehöll en liten oegentlighet. Han yrkade nemligen att första momentet i nu föreliggande förslag måtte afslås och paragrafen erhålla lika lydelse med 5 § i nu gällande tillverkningslag. Jag vill deremot i full harmoni med beslutet angående 1 § yrka, att Kammaren med afslag å 5 § i Utskottets förevarande förslag måtte bibehålla 1:sta mom. af 5 § i nu gällande lag.

Herr Wieselgren: Af hvad den ärade ordföranden i Bevillningsutskottet anmärkte, finner jag att jag i mitt yrkande gjort mig skyldig till en missägning, hvilken jag ber att få rätta. Mitt yrkande afsåg detsamma som hans.

Öfverläggningen var slutad. Med afslag å den förevarande paragrafen beslöt Kammaren, att densamma skulle erhålla enahanda lydelse som 1 mom. i 5 § af nu gällande förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin af den 23 Augusti 1876.

§§ 6—11.

Godkändes.

Derefter föredrogs och godkändes den för *Art. I* af den ifrågasvarande förordningen föreslagna *rubrik*.

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Enligt den antagna föredragningsordningen företogs nu till be-
handling.

§ 14, lydande sålunda:

»1. Af det bränvin, för hvilket skatt ej blifvit erlagd, skola såsom säkerhet för skatten vara liggande på nederlag minst åttio procent. Öfver återstoden eger tillverkaren eller egaren fritt förfoga, dock med skyldighet att före den 1 derpå följande Oktober inbetala den skatt, som gälde vid tiden för samma brännvins tillverkning, vid påföljd att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eljest låter ofördröjligen utmäta skatten.

2. Då brännvinsbränning afbrytes af någon bland de i § 3 mom. 3 omnämnda anledningar, må återbäring beviljas af så stor del af erlagd skatt, som ej motsvaras af tillverkad bränvin. Ansökan derom, åtföljd, der olyckshändelse vållat afbrottet, af undersökningshandlingar rörande dennas tillkomst och förloppet dervid, ingifves till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, hvilken pröfvar ansökningen och underställer sitt beslut Kongl. Maj:ts och rikets Kammarrätt.»

Herr Lyttkens yttrade: I denna § medgifves rätt för den, som har bränvin upplagdt på nederlag, att, ehuru han ej erlagt skatten, uttaga en del af det upplagda bränvinet, ända till 20 procent deraf; hvaremot återstoden skall qvarligga såsom säkerhet för skattens inbetalning. Denna § står uppenbarligen i sammanhang med bestämmelserna om en utvidgad nederlagsrätt, och på de skäl, jag förut uttalat, anser jag den utsträckta nederlagsrätten icke vara med statens verkliga fördel förenlig, likasom den torde åstadkomma en öfverproduktion af bränvin och sålunda icke heller vara af nytta för denna handtering betraktad från sedlig synpunkt.

Jag yrkar därför afslag å denna § utan att jag därför velat säga, att jag önskar afslag å de §§, som handla om en utsträckt kontroll öfver bränningen vid brännerierna, utan tvärtom önskar densamma ännu säkrare och verksammare än som Utskottet föreslagit.

Herr Sven Nilsson: För min del kan jag icke förstå, huru denna § kan hafva något sammanhang med den §, som handlar om nederlagsrätten, ty, oafsedt huruvida man vill bifalla eller afslå samma §, kan man mycket väl bifalla den nu föreliggande. Jag är åtminstone af den öfvertygelse att staten, genom den quantitet bränvin, som skall ligga på nederlag, har fullkomlig säkerhet för att skatten skall af brännvinstillverkaren erläggas; och då så är förhållandet, hvilket ej heller den ärade talaren bestridit, kan jag icke inse hvarför icke Riksdagen skulle kunna antaga denna § sådan den nu föreligger. Jag anhåller därför om bifall till denna §.

Herr C. A. Jönsson: Inom Bevillnings-Utskottet har jag varit med om att tillstyrka alla de föregående paragraferna, men i afseende på den nu föreliggande paragrafen har jag icke kunnat ingå på Utskottets förslag att förorda bifall till Kongl. Maj:ts proposition. Jag framställde därför inom Utskottet vissa anmärkningar mot denna

paragraf, men jag vann icke understöd för min åsigt af mer än en enda ledamot, och vid ärendets slutliga behandling inom Utskottet öfverenskommo vi att icke vidfoga någon reservation. För min del erkänner jag nyttan af nederlagsrätten och anser, att den princip, som gjorde sig gällande vid densammas införande, måste tillämpas; men i och med antagandet af denna paragraf har man kastat öfver bord denna princip, att nemligen bränvinsbrännaren skulle ega rätt att lägga bränvinet på nederlag; ty, säger man — och detta hafva vi hört i dag äfven från statsrådsbänken — staten bör icke fordra skatt på bränvinet, förr än det kommit ut i marknaden och skatten således verkligen blir en konsumtionsskatt. Nu derimot vill man, såsom jag redan nämnt, kasta denna princip öfver bord, då man vill gifva bränvinsbrännaren rättighet att uttaga tjugoprocent af det tillverkade bränvinet, utan att därför behöfva erlägga skatt förr än den första derpå följande Oktober. Om man således antager att inom Sverige tillverkas 15 millioner kannor bränvin om året, så skulle 20 procent deraf eller ungefär 3 millioner kannor kunna räntefritt få uttagas och släppas ut i marknaden, innan skatten för desamma är betald. Detta förefaller mig vara nästan precis detsamma, som om Riksdagen säger sig vilja understödja bränvinsbränningen med ett räntefritt lån på 3 millioner kronor; låt vara att det nu icke uppgår till fullt lika stort belopp som räntan på 3 millioner kronor, då, såsom vi veta, staten i alla fall icke får in dessa medel på en gång, utan endast så småningom. Men man kan vara viss om att icke någon enda tillverkare kommer att lägga en kanna kvar på nederlag utöfver de 80 procent, som måste innehållas. Nu är det visserligen sant, att staten har tillräcklig säkerhet för skatten; derom är intet tvifvel; men tillverkaren har på detta sätt erhållit en försträckning, som jag icke kan gå in på.

Jag yrkar därför afslag.

Friherre Fock: Jag skall yttra mig mycket kort. Hvarför jag varit med om detta förslag, är därför att det står i ett väsentligt samband med frågan om kontrollapparaterna, men dermed vill jag icke nu upptaga Kammarens tid.

Framför allt synes mig vara skäl att bifalla paragrafen i fråga, därför att just samma rätt är tillförsäkrad den, som inför utländska tullpligtiga varor. Den, som inför konjak, kaffe, socker och dylikt, har rätt att lägga dessa varor på nederlag och uttaga så mycket, att det, som kvarligger, utgör säkerhet för tullen. Jag har funnit och trott det vara rätt och billigt, att den svenske producenten af denna vara ställes i parité med den, som inför motsvarande utländsk vara, och detta så mycket hellre, som i främmande land lagstiftningen gjort mycket för ett uppmuntra spritindustrien.

Jag inskränker mig för min del till att yrka bifall.

Herr C. A. Larsson: Jag kan väl icke tro, att Kammaren skall vara så obillig att icke tillåta en bränvinsbrännare att behålla tjugoprocent af hela tillverkningen, när kronan har de återstående åttio procenten i säkerhet för skatten.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.
(Forts.)

Om man icke vill försvåra bränvinsbränningen till den grad, att det skulle blifva omöjligt för den fattige att tillgodogöra sig denna handtering och endast de rika kunna förtjena penningar på densamma, så tror jag det vara skäl att lemna ifrågavarande tillåtelse. Bränvinet behöfver icke gå till mer än 1 krona 25 öre kannan, icke det en gång, för att staten skall få ut sitt, och så uselt har jag icke varit med om i fråga om bränvinspriset att icke egaren eller tillverkaren kunnat beräkna åtminstone 45 öre; således har kronan 20 öre på köpet.

Herr Ola Månsson: Ehuru jag icke under en lång följd af år bedrifvit bränvinsbränning och således icke kan beskyllas tala i egen sak, så är jag likväl icke hänsynslös på dem, som idka denna näring, hvilken bereder inkomster åt både stad och land. Det förefaller mig eget, att man skall missunna tillverkaren att få taga ut dessa tjugo procent, då ingen rimligen kan säga och heller ingen sagt, att icke staten har full säkerhet i återstoden. Jag ber därför att få yrka bifall till detta förslag.

Herr Wieselgren: På grund af de skäl, Herr Carl Anders Larsson anført för *bifall*, skall jag anhålla att få yrka *afslag* å paragrafen.

Öfverläggningen förklarades slutad. Efter det propositioner gifvits enligt de gjorda yrkandena, godkände Kammaren den förevarande paragrafen.

§§ 15—17.

Blefvo jemväl godkända.

§ 18 var af följande lydelse:

»1. Från nederlag eger bränvinstillverkare icke utbekomma mera bränvin, än att det qvarliggande utgör minst åttio procent af allt det tillverkade bränvin, för hvilket qvitto å erlagd skatt ej blifvit aflemnadt. Uttag må endast ske i helt eller hela kärll, der ej fasta cisterner begagnas. Sedan tillverkningen vid bränneriet upphört, må från nederlaget för hvarje gång icke uttagas mindre än 1,500 liter. I öfrigt gälle i afseende å uttagningarne de föreskrifter, som i ordningsstadgan meddelas.

2. Uppgår bränvin, som qvarligger å nederlag, sedan tillverkningen upphört, ej till 3,000 liter, skall bränvinet senast inom åtta dagar på föreskrifvet sätt uttagas från nederlaget. Sker det ej, låte Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ofördröjligen utmäta de afgifter, för hvilka bränvinet utgör pant; och skall på samma sätt förfaras, der nederlagsmagasin icke blifvit utrymdt inom den i § 16 mom. 3 bestämda tid, utan att förlängd nederlagsrätt i föreskrifven ordning inträdt.»

Efter uppläsning häraf yttrade

Herr Lyttkens: Jag anhåller hos Herr Talmannen om proposition derå, att denna paragraf måtte bibehållas i enlighet med den gamla lydelsen, nemligen stadgandet i syfte att nederlagen skola vara utrymda till den 1 Oktober hvarje år, d. v. s. att skatten skall vara betald till denna dag.

*Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Herr Olof Jonsson: Jag förmodar väl, att det icke är den siste talarens mening, att Talmannen skall formulera det förslag, som denne talare vill hafva framlagdt, och det synes mig då vara temligen egendomligt af honom att begära proposition å ett sådant förslag. Jag yrkar bifall till förevarande punkt oförändrad.

Herr O. Månsson: Äfven jag tillåter mig yrka bifall till förslaget i förevarande punkt.

Herr Lyttkens:

Herr Rubenson: Jag hemställer till Kammaren, huruvida Kam- maren verkligen hyser ett så oinskränkt förtroende till den siste ärade talarens onekligen mycket stora förmåga, att Kammaren vill såsom en lagparagraf antaga det af honom nu formulerade ändrings- förslaget. För min del vågar jag det åtminstone icke och yrkar därför bifall till paragrafen sådan den här lyder.

Herr Lyttkens: Jag ber att få upptaga Kammarens tid ännu en gång. Här är icke fråga om min förmåga att redigera en para- graf, utan här gäller det att bibehålla en i nuvarande lag befintlig paragraf, sådan den finnes i den förra lagstiftningen, så lydande: »Vill tillverkare, sedan han med bränvinstillverkningen upphört, fortfarande och utan afgiftens erläggande, bränvinet å nederlags- magasin vid bränneriet behålla, ege dertill rätt intill den 1 Oktober, med vilkor dels att skriftlig anmälan derom hos Vår Befallnings- hafvande göres minst tio dagar före tillverkningens upphörande, dels att magasinet förblifver under uppsigt af tillsyningsman, som Vår Befallningshafvande tillförordnar — — —.» Det är endast med af- seende härå jag framställt mitt yrkande och icke om någon af mig gjord formulering, hvartill jag väl vet att min förmåga är aldeles för ringa.

Herr Sven Nilsson: Såvidt den förste ärade talaren fäst upp- märksamheten på det beslut, som nyss är fattadt, så torde han böra inse, att innehållet af 18 paragrafen står i samband med det beslut, hvartill Kammaren då kom. I allt fall föreställer jag mig, att Kam- maren väl icke vill tillintetgöra ett redan fattadt beslut. I afseende på dessa 80 procent, hvilka brännvinsbrännaren skall såsom säkerhet för skatten låta ligga kvar på nederlaget, har Kammaren sålunda beslutit i enlighet med Utskottets förslag, och just derom handlar den nu föredragna paragrafen i dess första moment.

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts).

Jag tror dessutom, att det skall blifva ganska svårt göra ändringen i det föreliggande förslaget, sedan Kammaren bifallit en stor del af paragraferna i Utskottets förslag, utan att bryta sönder hela förslaget, och detta kan jag åtminstone icke gå in på. Jag anhåller således för min del om bifall till paragrafen, sådan den här lyder, på grund icke allenast af dessa skäl, utan äfven af de skäl, som jag på förmiddagen uttalade, då jag yttrade mig i fråga om det nu föreliggande förslaget.

Herr Rubenson: Kammaren har för en stund sedan antagit den 16 § af Utskottets förslag om tillverkningen af bränvin. I 4 mom. af denna § bestämmas de olika nederlagsafgifterna. Den af Herr Lyttkens nu föreslagna formuleringen åter skulle vara lika lydande med den nu gällande 15 § 1:a mom., der det heter: »att för hvarje helt tusental kannor bränvin af normal styrka, som vid tillverkningens upphörande å nederlaget qvarligger, erlægges en nederlagsafgift af tio kronor, hvilken betalas i sammanhang med öfriga afgifter, då första uttagningen från nederlaget sker.» Den senare delen af det ifrågavarande mom. strider uppenbarligen mot nyss antagna 16 §. Det är farligt att antaga på rak arm föreslagna formuleringar. Man kan då ovilkorligen mycket lätt komma till sådana konsekvenser, som jag påpekat.

Jag yrkar fortfarande bifall.

Herr Lyttkens: Då svårighet anses möta för antagande af denna §, sådan jag formulerat densamma, ber jag att få yrka återremiss, på det att Utskottet må komma i tillfälle att afgifva förslag i det syfte, jag framställt.

Herr Sven Nilsson: Jag tror icke att en återremiss skulle tjena till något, sedan Första Kammaren bifallit paragrafen; den kunde endast föranleda Utskottet att till Kammaru inkomma med hemställan att den ville fatta beslut i saken. Jag vidhåller derföre mitt yrkande om bifall till den föredragna paragrafen.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, blef paragrafen af Kammaren godkänd.

För § 19 hade Utskottet föreslagit denna lydelse:

»På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka vilkor och kontroller samt mot hvilken nederlagsafgift annat nederlag af inhemskt bränvin, än här ofvan förmäles, må medgifvas, samt förflyttning af bränvin ega rum från ett till annat nederlag.»

I fråga om denna paragraf, mot hvars innehåll Herr Gyllensköld inom Utskottet reserverat sig, anförde

Herr Lyttkens: Ehuru jag vet, att det är nära nog omöjligt att få några ändringar i denna lag, kan jag icke underlåta att mot den nu föredragna paragrafen inlägga en gensaga, nemligen mot det deri förekommande medgifvandet att få förflytta bränvin från ett nederlag till ett annat på obegränsad tid. På de skäl, som jag under förmiddagen anfört och med hvilkas upprepande jag nu icke vill upptaga Kammarens tid, inskränker jag mig att yrka rent afslag å paragrafen, så att nederlagsrätten må såsom hittills förblifva vid brännerierna och icke annorstädes finnas stora nederlag, som utan slutredogörelse fortgå från det ena året till det andra utan utrymning af nederlagen, det vill säga att skattens inbetalning för derå liggande bränvin senast skall ske innan 1 Oktober hvarje år.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Herr Olof Jonson: För alla dem, som ifrå för att vårt bränvin skall gå till utlandet, bör det här föreslagna lagstadgandet vara välkommet, ty det bör verkligen underlätta en dylik export. Ett afslag af paragrafen skulle jag nästan betrakta som ett uttryck för den önskan, att allt det bränvin vi tillverka skall uppsupas inom landet.

Jag yrkar bifall till paragrafen.

Vidare yttrades ej. Herr Talmannen gaf propositioner å såväl bifall som afslag samt förklarade sig anse röstöfvervigt förefinnas för bifall till paragrafen. Som votering begärdes, blef en omröstningsproposition af följande innehåll uppsatt, justerad och anslagen:

Den, som godkänner 19 § i det förslag till förordning angående villkoren för tillverkning af bränvin, som Bevillnings-Utskottet i 2:dra punkten af Betänkandet N:o 7 framställt, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit omförmälda § i förevarande förordningsförslag.

Voteringen försiggick och visade 112 ja mot 64 nej, hvadan Kammaren godkänt paragrafen.

På sätt Kammaren rörande sättet för föredragningen af det föreliggande förordningsförslaget beslutat, företogs härefter till afgörande

§ 12, så lydande:

»1. För bränvin, som inom landet tillverkas, skall, med det undantag, hvarom här nedan i mom. 3 sägs, erläggas en skatt af fyratio öre för hvarje liter, så bestämd som i § 23 omförmäles. Denna

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

skatt skall inbetalas till landtränteriet, dock hvarje gång icke för mindre än 1,500 liter.

2. Vid utförel af brännvin, för hvilket skatt blifvit erlagd, må, efter hvad särskildt stadgas, åtnjutas restitution med 40,8 öre för hvarje liter renadt och med 40 öre för hvarje liter icke renadt brännvin af normalstyrka.

3. Från sådant nederlag, som omförmäles i § 19 och är beläget i stapelstad vid saltsjön, må under de villkor och kontroller, som Kongl. Maj:t finner för godt föreskrifva, brännvin kunna för utförel ur riket uttagas, utan att tillverknings-skatt därför erläggas.

4. För brännvin, som eljest uttages från nederlag, skall med det undantag, som följer af § 14 mom. 1, erläggas den skatt, som är gällande då inbetalningen sker.»

Ordet lemnades till

Herr Jöns Rundbäck, hvilken yttrade: Då det här var fråga om den franska handelstraktaten, uttalades från statsrådsbänken den profetia att den tid skulle komma, då hela svenska folket skulle dricka vin och slippa ifrån brännvinet, och för denna orsaks skall behagade denna Kammare, herrar vindrickare till favör, nedsätta tullen på viner från 21 öre till 16,5 öre per liter. Tillverknings-skatten på brännvin är redan nu så betydlig, att den är tre gånger större per liter än tullen för en liter vin. Hvem är det då, som konsumerar det svenska brännvinet? Det är den svenske arbetaren, som behöfver en sup och som tager den icke alltid i osedlighetens intresse, utan emedan brännvinet är en dryck, som han tar förvar och som klimatet stundom ålägger honom att begagna. Mine herrar! Skola vi nu ytterligare fördyra denna vara för honom, då vi nedsatt afgiften å de dyrbarare vinerna till ett så obetydligt belopp.

Det hoppas jag, att Kammaren icke vill göra, och yrkar jag i öfverensstämmelse härmed afslag å paragrafen.

Vidare kan jag icke godkänna det föreslagna stadgandet i 4 mom., att den som har brännvin på nederlag skall erlägga den skatt, som är gällande, då inbetalningen sker. Detta måste naturligtvis medföra ryckningar vid skeende uttag från nederlagen — vid olika tider tager den ene ut mycket, den andra litet — samt kan indirekt föranleda till en ganska betydlig minskning i statens inkomst af bränvinstillverknings-skatten.

Jag vill icke längre uppehålla Kammarens tid, utan yrkar afslag å den här ifrågasatta förhöjningen i tillverknings-skatten samt afslag å hela paragrafen.

Herr Olof Jonsson: Jag ber att utan motivering helt enkelt få yrka bifall till den föredragna paragrafen.

Efter det öfverläggningen härmed förklarats slutad, framställde Herr Talmannen propositioner i enlighet med de gjorda yrkandena samt förklarade sig hafva funnit propositionen på bifall till para-

grafen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef emellertid begärd samt anställdes enligt följande omröstningsproposition:

*Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.*

Den, som godkänner 12 § i det förslag till förordning angående villkoren för tillverkning af brännvin, som Bevillnings-Utskottet i 2:dra punkten af Betänkandet N:o 7 framställt, röstar

(Forts.)

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit omförmälda § i förevarande förordningsförslag.

Röstsedlarne sammanräknades och visade 113 ja mot 52 nej, i följd hvaraf paraagrafen blifvit af Kammaren godkänd.

§ 13, äfvensom den för *Art. II* föreslagna rubrik.

Godkändes.

§ 23, hvilken, jemlikt Kammarens beslut angående föredragningssättet, nu i ordningen förekom, hade följande lydelse:

»1. Det tillverkade brännvinet uppmättes och reduceras till normalstyrka förmedelst en i bränneriet uppställd, behörigen justerad kontrollapparat. Från hvad denne angifver afdrages för afdunstning två procent. Återstoden utgör det brännvin, för hvilket skatt samt öfriga afgifter beräknas och som ligger till grund för bestämmande af gränserna för tillverknings- och nederlagsrätten.

Med brännvin af normalstyrka förstås sådant, som innehåller 50 volumprocent alkohol vid + 15° å Celsii termometer.

2. Vid bränneri, der kontrollapparat *ej ännu hunnit anbringas* eller apparaten kommit i olag, skall, i enlighet med föreskrifterna i ordningsstadgan, brännvinet på tillverkningsstället af kontrollören uppmätas och provas samt reduceras till normalstyrka, hvarefter så förfäres, som i mom. 1 sägs om det förmedelst apparaten uppmätta brännvinet. Brännvinstillverkaren, som bör om tiden för uppmätningen underrättas, eger att dervid sjelf eller genom ombud vara tillstädes, utan att dock förrättningen må för hans uteblifvande inställas. All för uppmätningen behöfelig handräckning och redskap, sådan Kongl. Maj:t den föreskrifver, tillhandahållas af brännvinstillverkaren.

3. Skulle kontrollapparat under pågående tillverkning komma i olag, skall tillverkaren omedelbart derom underrätta kontrollören, och skall under dennes tillsyn apparaten fränskiljas redskapen samt särskildt rör för spritens ledning till sprithållaren anbringas. Om förhållandet gör kontrollören genast anmälan hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och hos öfverkontrollören, der sådan finnes i tjänst-

Angående förslag till ny brännvins-tillverkningslag. (Forts.)

göring. Skulle kontrollören i följd af annan tjänstgöring inom området vara hindrad att utöfva nödig tillsyn vid bränneriet, eger han att tillkalla sakkunnig person att såsom kontrollör tjänstgöra, till dess öfverkontrollör eller Kongl. Maj:ts Befallningshafvande beslutit om kontrollens uppehållande; och skall denne särskilde kontrollör, der så nödigt finnes, af tillverkaren erhålla rum och kost mot den ersättning, som i § 20 mom. 5 sägs. Det bränvin, som tillverkats från närmast föregående afläsning af kontrollapparaten, till dess sprithållaren blifvit satt under kronans lås, beräknas efter tillverkningens storlek under motsvarande tid, innan apparaten kommit i olag, så vida tillförlitlig uppgift ej kan på annat sätt erhållas; och skall i hvarje fall beräkningen underställas Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes pröfning.»

Sedan uppläsning skett af denna paragraf, i afseende å hvars 1:sta mom. Herr J. Johansson i Bergsäng, enligt anteckning å betänkandet, inom Utskottet anmält reservation, anförde reservanten

Herr J. Johansson i Bergsäng: Såsom Herrarne finna af betänkandet, har jag icke kunnat vara fullt tillfredsstäld med den lydelse af 1 mom. i 23 §, som här är föreslagen, ehuru jag för ingen del vill motsätta mig kontrollapparaters införande. Jag har endast ansett, att det icke vore fullt lämpligt att stadga att vid brännerierna få användas endast sådana apparater, som kunna både uppmäta och till normalstyrka reducera bränvinet. Jag föreställer mig tillika, att en sådan apparat icke *sjelf* kan afläsa, hvad den med siffror angifver, utan att någon person måste göra detta, och någon annan än kontrollören kan härvid icke gerna komma i fråga, ty ingen lärer väl hafva tänkt sig, att denna afläsning skulle kunna få verkställas af tillverkaren sjelf. Det är hufvudsakligen för att få ifrågavarande paragraf ändrad i det syfte att nyssnämnda åliggande tydligen tillkommer kontrollören, som jag tager mig friheten att yrka paragrafens återremitterande. Jag vet väl, att Första Kammaren godkänt densamma; men om jag icke är alltför illa underrättad, har Första Kammaren genom att återremittera 26 § sökt att vinna, om icke precis detsamma som jag önskar, dock en bestämmelse derom att kontrollörerna måtte åtminstone under den närmaste tiden komma att hafva samma åligganden, som de hittills haft, så att icke på en gång kontrollapparaterna komme att införas, såsom följden måste blifva om 23 och 26 paragraferna antagas i oförändradt skick. Om nu Andra Kammaren återremitterade dessa paragrafer, så blefve Bevillnings-Utskottet satt i tillfälle att till Riksdagen inkomma med förslag om hvilkendera af de begge paragraferna behöfde ändras i af mig nu angifna riktning. Då skulle också kunna hända, att man möjligen kunde taga i öfvervägande, om icke det vore skäl att i 1:sta mom. af 23 § få infördt ordet »kontrollör», hvilket jag anser vara af behofvet påkalladt.

På grund af hvad jag sålunda anført, anhåller jag att Kammarren behagade återremittera ifrågavarande 23 paragraf.

Herr Lyttkens: Första Kammaren har återremitterat 26 paragrafen i det syfte, som angifves uti ett der framställt yrkande, att »de i § 23 omnämnda kontrollapparater skola i den mån de hinna anskaffas och justeras uppsättas i brännerierna, men bränvinets uppmätning och profning samt reduktion till normalstyrka, på sätt hittills varit föreskrifvet, *verkställas af kontrollörerna* och deras mätningsresultat ligga till grund för skattens bestämmande under första året sedan apparaterna blifvit insatta», hvilket yrkande sedan ändrats till begäran om återremiss i detta syfte. Afsigten med denna återremiss är, efter hvad jag kunnat finna, att bereda tid till att prova och undersöka dessa kontrollapparater, så att det icke blir apparaten som nu genast skall ega vitsord, utan kontrollören, och att apparaten blott skall vara en kontroll på honom. För min del anser jag, att dessa apparater, huru förträffliga de än må vara, icke böra gifvas absolut vitsord förrän vi haft någon erfarenhet om dem. För öfrigt torde den besparing, som man tror sig kunna vinna genom deras införande derigenom att kontrollörernas antal i och med detsamma komme att inskränkas, icke blifva af någon betydelse, då man tager i betraktande de utgifter staten fortfarande måste vidkännas för betäckande af de återstående kontrollörernas rese- och underhållskostnader. Det torde derföre vara skäl att tills vidare låta uppmätningen verkställas, såsom hittills, af kontrollörer, samt att *k kontrollapparater derjemte insättas* i brännerierna, då de kunna tjena såsom en slags regulator, eller såsom ett medel att förhindra att maskopi mellan bränvinsbrännarne och kontrollörerna eger rum.

Efter den votering, som nu senast egt rum, har jag icke mycken utsigt för att ett beslut om paragrafens återremitterande skall kunna genomdrivas, men då jag, min pligt liknätigt, icke anser mig böra frångå min öfvertygelse om olämpligheten att nu genast på en gång antaga de nya apparaterna och lemna dem ensamt vitsord, får jag hos Kammaren anhålla om paragrafens återremitterande i syfte att bränvinets uppmätning, profning samt reducering skall ega rum på samma sätt som hittills varit föreskrifvet, genom kontrollören, och hans mätningsresultat ligga till grund för skattens bestämmande, men att lämpliga kontrollapparater skola, så fort ske kan, anskaffas, justeras och provas på statens bekostnad samt uppsättas i brännerierna. Jag får dessutom säga att jag anser att, äfven om apparaterna uppfylla alla de förväntningar man hyser på dem, så kunna kontrollörerna dock ej undvaras. Jag anser det olämpligt att dessa skola bo så långt från bränneriet, att de ej kunna utan allt för stort besvär egnas en ständig tillsyn åt bränneriet; derjemte får jag förklara, att jag anser att äfven med införandet af kontrollapparater det ej är gjordt tillräckligt för en noggrann och säker kontroll, utan att äfven andra föreskrifter och bestämmelser böra i ordningsstadgan införas, så att underslef, ifall de ega rum, lättare må kunna upptäckas.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: Det har naturligtvis för mig varit en synnerlig tillfredsställelse att erfara den gynsamma behandling Kongl. Maj:ts före-

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.
(Forts.)

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

varande proposition i Kammaren fått röna. Den andra paragrafen i lagförslaget, som Kammaren afslagit, har jag redan förut förklarat vara i och för sig temligen betydelselös; och beträffande första paragrafen, hvilken likaledes af Kammaren förkastats, får jag öppet bekänna, både att den är alldeles fristående från förslaget i öfrigt, och att det i praktiken föga eller intet lärer betyda, om man bibehåller den nuvarande ordalydelsen eller deråt gifver den af Kongl. Maj:t föreslagna. De viktiga förändringar, Kongl. Maj:t föreslagit och hvilka inrymmas i de efterföljande paragraferna, hafva deremot blifvit af Kammaren antagna med några mindre väsentliga, af Utskottet föreslagna redaktionsförändringar. Kammaren har sålunda dels godkänt metersystemets tillämpande inom bränvinslagstiftningen, dels bifallit den dermed i samband ställda afrundningen af skattesiffran, dels ock medgifvit den utsträckning af nederlagsrörelsen som Kongl. Maj:t, lika med komitén, ansett för ifrågavarande näring vara af väsentlig betydelse och af rättvisa och billighet påkallad. Derjemte har Kammaren i åtskilliga andra delar, såsom t. ex. i fråga om upprättande af nederlag, fristående från brännerier, destilleringsrörelsens frigörande från nu stadgade, öfverflödiga kontroller m. m., bifallit Kongl. Maj:ts förslag. Nu återstår bland de af Kongl. Maj:t föreslagna viktigare ändringar endast den, som förekommer i nu föredragna paragraf, nemligen om kontrollapparatusens införande. Att döma af de två föregående talarnes yttrande synes behöfvat af dylika apparaters införande icke heller af dem bestridas. Båda hafva de endast yrkat återremiss af denna punkt, och den af dem, som sist hade ordet, har särskildt betonat, att syftmålet med den af honom påyrkade återremiss var, att under första året kontrollören måtte bibehållas vid sidan af apparaten. Det kan så mycket mindre möta några betänkligheter från min sida att acceptera en förändrad formulering i detta hänseende, som jag redan i mitt anförande till statsrådsprotokollet rörande regleringen af utgifterna under riksstatens Sjunde hufvudtitel framhållit, att någon större nedsättning i anslaget för kontroll å tillverkningsafgiften icke nu borde ega rum än med ett belopp af 50,000 kronor, ungefärligen motsvarande ersättningen till de nuvarande så kallade brännerivittnena; och tillade jag vidare, att jag ansåg, det under första tiden särskild kontrollör borde vid hvarje bränneri bibehållas för att genom den dubbla kontrollen bereda förtroende till apparaterna hos tillverkarne. Det förvånar mig nemligen alldeles icke, att vid införandet af ett nytt kontrollsystem ett visst misstroende kan yppa sig mot dessa i vårt land, åtminstone i större utsträckning, hittills oförsökta apparater. Jag anser det derföre också vara både naturligt och i sakens eget intresse, för att för framtiden bereda förtroende för dessa apparater, att man under någon tid vid sidan af denna mekaniska kontroll bibehåller den lefvande kontrollen af de hittills varande kontrollörerna. Om Kammaren nu, i stället för att öfverlemna åt Kongl. Maj:t att, utan någon särskild i sjelfva författningen dertill gifven anvisning, fortfarande bibehålla kontrollörerna, hellre vill hafva ett uttryckligt öfvergångsstadgande i detta afseende i lagen intaget, kan, såsom jag redan nämnt, en återremiss i sådant syfte icke hos

mig väcka någon betänklighet. Deremot anser jag mig äfven nu böra betona, hvad jag redan på förmiddagen framhöll, att nemligen, frågan om att få mekaniska kontrollapparater införda vid våra brännerier är af största betydelse, och att det är lika viktigt att man bestämmer sig för en apparat, som kan fylla den dubbla uppgift, som af Kongl. Maj:t dermed afsetts, eller att både uppmäta bränvinets mängd och bestämma dess styrka.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Friherre Fock: Jag har begärt ordet endast för att förklara, att jag från min sida icke har något att erinra mot en återremiss i det syfte Herr Lyttkens yrkat. Då jag är ledamot i Bevillnings-Utskottet, blir jag der i tillfälle att upptaga åtskilliga af de erinringar, som här blifvit framställda, och söka att i det blifvande betänkandet få åtskilliga möjligen förekommande betänkligheter häfda. Jag tror så mycket mera, att ett öfvergångsstadgande i det föreslagna syftet kan vara på sin plats, som det otvifvelaktigt är lämpligt att vid införande af kontrollapparater sådan försigtighet iakttages, att icke från början allt för stort missnöje med det nya kontrollsystemet må kunna uppstå. Ett sådant missnöje förekommes genom den af Herr Lyttkens föreslagna dubbla kontrollen. Jag kan således icke tro annat, än att den skall vara fördelaktig; och jag har så mycket hellre ansett mig böra uttala detta, som det är på samma gång från mig ett erkännande af att jag förbisett denna omständighet. Jag hade kunnat, man kan säga, jag hade bort förstå detta på förhand. Då jag icke gjort det, erkänner jag det villigt, på samma gång jag uttrycker min tacksamhet för det tillfälle till rättelse härutinnan, som genom en återremiss erhålles. Jag förenar mig således i yrkandet om återremiss.

Herr Sven Nilsson: För min del skall jag icke heller motsätta mig en återremiss, om Utskottet får onredigera paragrafen på det sätt, att, jemte det kontrollapparaten mäter bränvinet, resultatet af kontrollörens mätning får under någon tid ligga till grund för skattens utgörande eller så, att någon öfvergångstid för apparatens provvande beredes, ehuru jag är viss om, att en sådan öfvergångstid ej behöfs. Så uppfattade jag emellertid icke Herr Lyttkens yrkande; jag fattade det så, att han ville hafva afslag på hela paragrafen och i författningen få in ett stadgande derom, att kontrollören äfven framdeles skulle mäta bränvinet på samma sätt som hittills. En återremiss i det syftet motsätter jag mig deremot alldeles bestämdt, och jag tror för min del, att Kammaren skulle handla oklokt, om den gick tillväga på det sättet, ty hvad skulle då apparaterna vara till för nytta? Jag har fäst stor vikt vid de förslag, som Kammaren redan godkänt i de föregående paragraferna; men det finnes icke någon enda punkt i förslaget, som är så nödvändig att antaga som den om förändradt system för kontrollen öfver bränvinstillverkningsafgifternas lika utgörande vid alla brännerier i landet. Det är uppenbart, att vid den tid, då den nu gällande lagen i ämnet skrefs, man icke kunde vara så förtrogen med alla detaljer, som fordras för att bestämma en noggrann mätning och

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

kontroll öfver denna tillverkning för skattens bestämmande, ehuru redan då Rikets ständer voro betänkta på införandet af sådana kontrollapparater som nu föreslagits, såsom af gällande tillverkningslag kan inhemtas, och det är likaledes uppenbart, att ju längre man uppskjutit med införandet af ett nytt och säkrare system derför, desto större erfarenhet har man fått om behovet i detta hänseende. Detta behof är redan nu ganska stort. Trots hvad deremot anförts vågar jag påstå att det är stort, och hvad man skulle vinna på ett uppskof med införandet af kontrollapparater, är ökade förluster för staten, och bränvinets olika beskattning vid brännerierna, men jag motsätter mig detta oaktadt icke en återremiss för omreglering af denna paragraf i det syfte, jag nu angifvit, om någon enighet dermed kan vinnas om förslaget.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Så vidt jag af Herr Lyttkens anförande kunde uppfatta det syfte, i hvilket Första Kammaren återremitterat 26:te §:n, skulle det gå ut derpå, att de hittills varande kontrollörerna skulle under nästa år bestämma det kannetal, för hvilket skatt skulle erläggas, och på det sättet apparaternas godhet utrönas. Vid sådant förhållande kan jag icke inse annat, än att Första Kammarens återremiss af nämnda § och det syfte, hvori återremissen skett, strider mot den af samma Kammarer antagna 23 §, som säger i 1 mom., att det är dessa kontrollapparater, som skola bestämma den siffra af tillverkad bränvin, för hvilken skatt skall erläggas. Detta var den första anmärkningen som jag ville göra.

Den andra anmärkningen, jag har att framställa, är i afseende på frågan om sammanjemkning af en Kamrarnas olika beslut. Man har trott att en sammanjemkning och följaktligen en ändring i den af Första Kammaren antagna 23 §:n skulle kunna åstadkommas endast derigenom, att denna Kammarer återremitterade samma nu förevarande §. För min del finner jag det ganska svårt; jag är icke ens säker på, att det kan göras ett försök, då Första Kammarer antagit samma 23 § oförändrad, förr än Andra Kammarer beträffande samma § fattat ett annat beslut, som kan föranleda till sammanjemkning.

Slutligen: man vill ju ersätta den hittills varande kontrollen, som man har ansett vara otillförlitlig, med en ny kontroll medelst mekaniska apparater, men på samma gång önskar man att de hittills varande kontrollörerna under nästa år skola bestämma det kannetal, för hvilket skatt skall erläggas, äfven der apparater äro uppsatta, och då förefaller det mig, som om denna proba på de nya apparaterna icke skulle vara riktigt säker. Detta är min tredje betänklighet.

I alla fall vill jag dock tillstyrka en återremiss, men en ren, enkel återremiss, på det Utskottet må blifva satt i tillfälle att taga i betraktande de anmärkningar, som blifvit gjorda mot §:n i båda Kamrarnas, och bereda utvägar så att man sålunda må komma till det bästa möjliga resultat.

Herr Angel: Då föreliggande fråga i dag på förmiddagen företogs till behandling i denna Kammarer, hörde jag Herr Lyttkens

uttala den åsigt rörande den del af föreliggande förslag, som afser kontrollapparaterna, att ett så stort antal af dem, som 300 stycken, icke borde på en gång anskaffas. Jag delade lifligt denna hans åsigt, ehuru visserligen med allt erkännande af betydelsen af de rön, som blifvit gjorda i utlandet äfvensom här i landet. Men Herr Lyttkens' eftergift i afton, att för *alla* brännerierna borde anskaffas dylika apparater, öfverensstämmer icke med min uppfattning af saken, då enligt hans åsigt den lefvande kontrollen skulle på samma gång bibehållas. Jag anser det icke vara välbetänkt att på en gång anskaffa alla dessa apparater, hvilket skulle, med beräkning att hvarje apparat kostar cirka 500 kronor, medföra en utgift till sammanlagdt belopp af 150,000 kronor, innan det visat sig att apparaterna verkligen uppfylla det ändamål, som med dem afses, eller både mäta bränvinet och kontrollera tillverkningen, utan synes mig, om man under första året bibehåller den lefvande kontrollen jemte dessa apparater, vara tillräckligt att nu anskaffa endast ett mindre antal. Om det visar sig att apparaterna motsvara de stora förhoppningar, som man nu ställer på dem; då först är tiden inne att anskaffa hela det erforderliga antalet. Jag vill derföre, då man ifrågasatt återremiss af denna paragraf, derest yrkandet derom bifalles, medskicka det bestämde yrkandet, att högst 20 apparater skola inköpas, för att ytterligare pröfva deras duglighet.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

I detta yttrande instämde Herrar *Granlund*, *Sven Andersson* i Plöninge, *A. F. Petersson* i Sibbarp och *F. G. Sandwall*.

Herr Nils Petersson: Jag är nästan förekommen af den föregående talaren. Jag begärde ordet endast för att fästa uppmärksamheten derpå, att det icke är välbetänkt att nu på en gång anskaffa hela antalet apparater, som blifvit ifrågasatt, utan att man i stället bör inköpa endast så många, som behöfvas för att se, om de förhoppningar, man nu ställer på dem, kunna realiseras; först då dessa förhoppningar blifvit realiserade, är tiden inne att anskaffa fulla antalet.

Jag vill icke förlänga diskussionen, utan endast uttala den förhoppning, att Utskottet, i händelse paragrafen återremitteras, ville taga denna viktiga del af frågan under noggrann ompröfning.

Herr Ola Månsson: Äfven om de starka misstankar, som i vårt land gjort sig gällande i fråga om det sätt, på hvilket kontrollen vid brännerierna försiggår, skulle vara origtiga, så är det dock af största vikt för så väl bränvinstillverkarnes som för den öfriga befolkningens rättsmedvetande, att kontrollen öfver tillverkningen ordnas så, att icke sådana orättvisor, som man nu misstänker begås, ens *kunna* begås. För min del är jag således af den åsigt, att Kammarerna icke bör afslå föreliggande § i förslaget, utan vill jag på det varmaste förorda dess antagande, äfven om deri skulle göras den modifikation, att icke allt för många apparater på en gång skola inköpas. Det skulle måhända vara oförsigtigt att inköpa

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

alla apparaterna på en gång; men man bör enligt min åsigt icke nöja sig med ett så litet antal som 20 stycken, utan minst hälften af det föreslagna antalet bör inköpas och för ändamålet användas till en början. Jag har i min hemort hört många bränvinsbrännare säga, att om man icke inför dessa mekaniska apparater i stället för den lefvande kontrollen, så anse de sig nödsakade att, för att undgå misstankar för oärlighet, upphöra att bränna bränvin. Dessutom är apparaternas införande nödvändigt på det att det allmänna rättsmedvetandet icke längre må såras af omöjligheten att under nuvarande förhållanden åstadkomma en lika uppmätning vid samtliga brännerier och som följd deraf vålla olika beskattning, och när man icke på någon annan än den mekaniska vägen finner möjlighet till lika mätning öfver allt, och deraf följande lika beskattning för alla, så skulle det synas underligt om Kammarens flertal ville motsätta sig antaga sjelfverkande kontrollapparater som både mäta, gradera och reducera till normalstyrka.

Jag vill, ehuru jag icke är bränvinstillverkare, likväl på det varmaste förorda bifall till förslaget.

Herr Lyttkens: Då jag yrkade återremiss af föreliggande paragraf, skedde detta med den formulering, att under nästkommande år kontrollörerne skulle uppmäta och gradera bränvinet på sätt som hittills skett, och att under tiden nödigt antal lämpliga kontrollapparater kunde anskaffas och uppställas för att man kan blifva i tillfälle att pröfva deras beskaffenhet, så att, om det dervid befunnas att de uppfylde det ändamål, som med dem afses, återstoden derafter skulle anskaffas. Naturligtvis är Riksdagen, som icke är någon teknisk byrå, ej i stånd att sjelf bedöma de särskilda apparaternas inbördes företräden; dertill saknar Riksdagen naturligtvis kompetens och tillfälle. Men om Riksdagen, jemte bibehållande tills vidare af nu gällande föreskrifter i afseende på uppmätningen, åt Kongl. Maj:t beviljar det anslag, som erfordras för anskaffande af de apparater, som för ändamålet pröfvas lämpligast och nyttigast, så blir ju det åsyftade ändamålet uppfyllt, utan att Riksdagen behöfver inlåta sig i pröfning af en så beskaffad sak som den angående de olika apparaternas beskaffenhet och ändamålsenlighet, hvilket det tillkommer af Kongl. Maj:t tillsatte sakkunnige män att bedöma. Endast en sådan auktoritet är kompetent att pröfva och bedöma de resultat, som ernås med kontrollapparaterna vid de olika brännerierna. Dessa apparater kunna svårligen på en gång uppsättas, och jag vågar påstå, att äfven med den energi, som chefen för kontrollbyrån utvecklar, det torde blifva svårt att anskaffa *alla* och få dem öfver allt uppsatta till den 1 Oktober. Det är således icke någon risk med att för detta ändamål till nästa riksdag ställa till Kongl. Maj:ts förfogande medel, hvars storlek naturligtvis kommer att bero på Stats-Utskottets pröfning. Jag yrkar således återremiss, på det Utskottet må taga i öfvervägande hur införandet af kontrollapparaterna lämpligast må ega rum, så att det ej tillskyndas staten onödiga kostnader och enskilde personer förluster.

Herr Ola Andersson sade, att det ej vore skäl att återremittera

23 §, emedan Första Kammaren redan bifallit den; men om vi återremittera denne 23 § jemte 26 §, eger naturligtvis Bevillnings-Utskottet rätt att, i följd af återremissen från båda Kamrarna af 26 §, äfven föreslå ändringar i andra paragrafer, som af ändringen uti 26 § betingas. Således finnes intet formelt hinder för ordnandet af denna sak. Jag yrkar därför en ren återremiss, på det Bevillnings-Utskottet må åter taga frågan under ompröfning, och dervid tillse, om icke tills vidare uppmätningen må kunna verkställas som hittills, och att apparaterna ej tills vidare och intilldess de äro pröfvade få någon annan bestämelse än att utgöra en kontroll på kontrollörerna. Då vi komma till 26 §, vill jag äfven der yrka återremiss, på det intet formelt hinder må förefinnas för sakens ordnande.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Härmed var öfverläggningen slutad. Kammaren beslöt återförvisa paragrafen till Utskottet.

Efter föredragning dernäst af § 20 — hvars 2:dra mom. var så lydande: »Tillsyn vid bränneri skall, då bränvin der tillverkas eller med stöd af § 11 destilleras, utöfvas af edsvuren kontrollör. Efter förslag af vederbörande öfverkontrollör bestämmer Kongl. Maj:ts Befallningshafvande det eller de brännerier inom länet, hvilka skola ställas under hvarje kontrollörs tillsyn» — begärdes ordet af

Herr Helander, som yttrade: Antagande att denna Kammare icke är mera angelägen än Första Kammaren, att kontrollörerna skola vara edsvurne, hemställer jag om den lilla förändringen i denna paragraf, att i andra momentet fjerde raden orden »*edsvuren kontrollör*» utbytes mot »*dertill utsedd kontrollör*». Andra momentet skulle derigenom få följande lydelse: »*Tillsyn vid bränneri skall, då bränvin der tillverkas eller med stöd af paragraf 11 destilleras, utöfvas af dertill utsedd kontrollör. Efter förslag*» etc. (lika med Utskottets förslag).

Vidare anfördes icke. Herr Talmannen gaf först proposition på bifall till den ifrågavarande paragrafen i oförändradt skick samt derefter på Herr Helanders yrkande; och förklarade Herr Talmannen sig anse den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef begärd, i anledning hvaraf följande omröstningsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som i fråga om 20 § i det förslag till förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin, som Bevillnings-Utskottet i 2:dra punkten af Betänkandet N:o 7 framställt, vill godkänna samma § med den förändring, att det deri förekommande ordet »*edsvuren*» utbytes mot »*dertill utsedd*», röstar

Ja;

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren godkänt förevarande § i oförändradt skick.

Omröstningen företogs; och befans vid röstsedlarnes sanmanräkning, att 54 ledamöter röstat ja och 99 ledamöter nej; hvadan Kammaren beslutit i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

§§ 21 och 22.

Godkändes.

För § 24 var följande lydelse föreslagen

af Kongl. Maj:t:

af Utskottet:

»1. Kontrollapparat anskaffas och underhålles af staten.

2. Tillverkaren är skyldig att på egen bekostnad låta afhemta kontrollapparaten från den plats inom länet, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmer, samt att likaledes bestrida kostnaden för apparatens uppsättning i enlighet med ordningsstadgan.

3. Efter tillverkningens upphörande kvarstannar kontrollapparaten vid bränneriet under tillverkarens vård, så vida denne ej hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anmäler sig vilja återlemna apparaten eller Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finner skäl att återfordra densamma; och skall i båda dessa fall apparaten på tillverkarens bekostnad inpackas och forslas till den plats inom länet, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anvisar, allt i öfverensstämmelse med ordningsstadgan.

4. All å apparaten eller dess tillbehör uppkommen skada, som kunnat förekommas genom omsorgsfull vård, ersättes af tillverkaren enligt fastställd taxa.»

»1. Kontrollapparat anskaffas, *eges* och underhålles af staten.

2. Tillverkaren är skyldig att på egen bekostnad låta afhemta kontrollapparaten från *lämplig* plats inom länet, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmer, samt att likaledes bestrida kostnaden för apparatens uppsättning i enlighet med ordningsstadgan.

3. Efter tillverkningens upphörande kvarstannar kontrollapparaten vid bränneriet under tillverkarens vård, så vida denne ej hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anmäler sig vilja återlemna apparaten eller Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finner skäl att återfordra densamma; och skall i båda dessa fall apparaten på tillverkarens bekostnad inpackas och forslas till *lämplig* plats inom länet, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anvisar, allt i öfverensstämmelse med ordningsstadgan.

4. All å apparaten eller dess tillbehör uppkommen skada, som kunnat förekommas genom omsorgsfull vård, ersättes af tillverkaren.»

Efter uppläsning af Utskottets förslag, yttrade

Herr J. E. Eriesson i Ahlberga: Då jag icke kan finna annat, än att den redaktionsförändring, som Utskottet i denna paragraf föreslagit, kan leda till stridigheter mellan bränvinsbrännaren och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, och då jag anser det af Kongl. Maj:ts framlagda förslaget vara mycket bättre än Utskottets, yrkar jag afslag å Utskottets betänkande å förevarande paragraf och bifall till Kongl. Maj:ts förslag oförändradt.

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, framstälde Herr Talnannen först proposition på bifall till Utskottets förslag samt derefter å Herr Eriessons yrkande; och som den förra propositionen blef med öfvervägande ja besvarad, hade Kammaren alltså godkänt den lydelse af paragrafen, som Utskottet föreslagit.

§ 25 var så lydande:

»1. Kontrollören skall å tider, som *i enlighet med ordningsstadgan* bestämmas, afläsa kontrollapparaten, och eger bränvinstillverkaren att dervid sjelf eller genom ombud vara tillstädes, utan att dock förrättningen må för hans uteblifvande inställas.

2. Omedelbart efter den afläsning å kontrollapparaten, hvarom i mom. 1 sägs, åligger tillverkaren att, på sätt ordningsstadgan föreskrifver, under kontrollörens tillsyn låta uppmäta och å nederlaget inlägga det bränvin, som i § 14 bestämmes.

3. Skulle det bränvin, som skall inläggas å nederlag, ej af tillverkaren aflemnas, skall kronans lås sättas för sprithållaren och sprithållarerummet, och, derest icke klockan 12 å nästföljande helgfria dag minst åttio procent af allt det bränvin, för hvilket skatt är ogulden, blifvit ställda till statens säkerhet, tillverkningen då afbrytas samt kontrollören om förhållandet ofördröjligen göra anmälan hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som genast låter utmäta den bristande tillverkningskatten.»

I afseende å denna paragraf anförde

Herr Lyttkens: I denna paragraf lemnas föreskrifter angående afläsning af kontrollapparaten. Enär förslagets 23 paragraf blifvit af Kammaren återremitterad och således kan komma att undergå sådana ändringar, att i följd deraf andra bestämmelser kunna blifva nödvändiga än de, som denna paragraf nu innehåller, yrkar jag, icke af klander mot paragrafens föreskrifter, utan af en nödig försigtighet, att Bevillnings-Utskottet måtte få äfven denna paragraf tillbaka för att deri vidtaga de förändringar, som kunna finnas erforderliga.

Friherre Fock: Ehuru jag icke kan finna det absolut nödvändigt, att förevarande paragraf återremitteras, får jag dock, emedan

*Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag
(Forts.)*

uti paragrafen förekomma bestämmelser, som icke kunna vinna tillämpning för det fall, att de syften, hvilka vid återremitterandet af 23 paragrafen här i Kammaren blifvit uttalade, göra sig gällande hos Riksdagen, förena mig med Herr Lyttkens i det af honom framställda yrkandet om återremiss af nu föredragna paragraf.

Herr Angel: Jag anhåller att få förena mig med Herr Lyttkens om återremiss af denna paragraf, enär det synes mig ganska egendomligt, att bränvinstillverkaren ett enda ögonblick på dagen skall ega tillträde till bränvinet utan kontroll.

Öfverläggningen var slutad. Paragrafen återförvisades till Utskottet.

Derpå föredrogs

§ 26, lydande sålunda:

»1. Uppstår emellan bränvinstillverkare och kontrollör tvist om bränvinets alkoholhalt, skall af bränvinet tagas prof, hvilket under bädas förseglning af tillverkaren insändes till kontrollbyrån jemte bestyrkt utdrag af journalen för dagen. Chefen för byrån undersöker derefter eller låter genom annan sakkunnig person undersöka profvet och meddelar skriftligt yttrande derom till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som afgör tvisten genom beslut, hvaröfver klagan ej må föras. Den af undersökningen uppkommande kostnad gäldas af tillverkaren, om han tappar tvisten, men eljest af kronan.

2. Anmäler tillverkare hos kontrollören inom sex tillverkningsdygn före tillverkningsrättens upphörande missnöje med kontrollapparatusens mätning, skall, så fort sig göra låter, kontrollmätning verkställas enligt ordningsstadgans föreskrifter. Om efter tre tillverkningsdygns kontrollmätning skilnaden emellan dennas resultat och apparatusens icke uppgår till en och en half procent af det förra, föranleder anmälningen ingen vidare åtgärd, och åligger tillverkaren att betala kostnaden för kontrollmätningen. Är åter nämnda skilnad en och en half procent eller deröfver, skall apparaten genast undergå inre revision och omjustering eller utbytas mot annan. Hvad i detta fall genom apparatusens felaktighet blifvit i tillverkningsjournalen för högt upptaget afdrages, dock ej för längre tid än från den afläsning, som närmast föregick anmälan om missnöje.

Herr Lyttkens yttrade: Denna paragraf har, såsom jag redan erinrat vid föredragningen af 23 §, i samma syfte, som denna Kammare återremitterat paragraf 23, blifvit af Första Kammaren återremitterad. Och det är naturligt att, om 23 § ändras, äfven denna måste omskrifvas. Jag instämmer därför i Första Kammarens begäran att nu förevarande paragraf måtte återremitteras på de skäl, som inom nämnde Kammare blifvit för återremiss anförda.

Herr O. B. Olsson: Jag kommer att instämma med Herr Lyttkens i hans yrkande om återremiss af denna paragraf.

Det är hufvudsakligen det andra momentet af paragrafen, som jag för min del icke anser vara så stiliserad som den borde vara. Der står, att om bränvinstillverkaren finner sig missnöjd med apparatens mätning, så skall en kontrollmätning ske och om, då en sådan skett, differensen mellan dennas resultat och apparatens icke uppgår till en och en half procent af det förra, så skall tillverkaren betala kostnaden för kontrollmätningen. Vidare innehåller momentet, att derest denna skilnad icke är en och en half procent, så skall apparaten fortfarande bibehållas och icke undergå någon revision. Det kan jag för min del icke anse vara annat än i högsta måtto orättvist. Om t. ex. en bränneriegare, som tillverkar 1,000 kannor bränvin per dag, har en kontrollapparat, hvilken missvisar endast en och en fjerdedels procent, skulle således denne tillverkare icke vara berättigad att fordra en revision af apparaten. Om han fortsätter bränningen under 7 månader, kommer han således med en tillverkning af 1,000 kannor per dag att få till staten erlägga 12 kronor 50 öre om dagen i skatt, utan att därför hafva erhållit motsvarande kvantitet bränvin. Detta skulle under bränningsperioden ådraga honom en utgift, som, med beräkning af samma en och en fjerdedels procents felaktighet i kontrollen, skulle uppgå till icke mindre än 2,288 kronor. Jag anser derfore som rättvist och billigt, att i detta hänseende stadgades, att, derest skilnaden icke uppgår till en half procent, skulle bränvinstillverkaren sjelf vara skyldig att betala kostnaden för kontrollmätningen, äfvensom att han då icke skulle vara berättigad att fordra ersättning för den skilnad i tillverkningen, som uppstått under den tilländagångna tiden. Nu skulle tillverkaren deremot vara skyldig att begagna en apparat, som äfven kontrollörer visste missvisa ända till $1\frac{9}{100}$ procent, hvarigenom tillverkaren sjelf med säkerhet kan beräkna, att han gör en förlust öfver 12 kronor 50 öre om dagen vid en tillverkning af 1,000 kannor per dygn. Det är således hufvudsakligen i afsigt att få en rättelse i detta hänseende, som jag anhåller att detta mom. 2 måtte till Utskottet återförvisas, på det Utskottet måtte kunna taga i öfvervägande, huruvida det icke bör stadgas, att, om det genom kontrollmätning befinnes att apparaten missvisar, densamma då skall omjusteras. Jag skulle också önska, att deri bestämdes, att, om apparaten missvisar så mycket som en half procent, skall apparaten undergå revision eller ny apparat anskaffas.

Jag yrkar, såsom jag redan nämnt, återremiss af denna paragraf.

Herr Sven Nilsson: Jag har för min del samma anmärkningar att göra mot den nu föreliggande paragrafen, som den föregående ärade talaren framställt. Skälet, hvarför rättelse i oförmälda hänseende icke iakttagits i lagförslaget, får sökas icke mindre hos mig än hos komiténs öfrige ledamöter, och jag har således det erkännandet att göra, att det är ett förbiseende af mig, då jag inom komitén ej sökte den rättelse, jag nu kommer att begära.

Det är verkligen så, att det anmärkta stadgandet kan medföra

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

en ganska väsentlig skilnad i afseende på skatten för olika bränneriegare. Man kan t. ex. tänka sig, på sätt Herr Ola Bosson nämnde, att en bränneriegare kan förtjena nära en och en half procent af varans värde i öfvermål genom felaktig kontroll, men ej nog härmed, en annan tillverkare kan förlora lika mycket i undermål, och härigenom kan uppstå en skilnad af nära 3 procent i det skattebelopp för hvarje tillverkad kanna brännvin, olika tillverkare komma att till staten erlägga. Detta är ett missförhållande, som jag anser böra rättas, sedan min uppmärksamhet blifvit fästad derpå.

Jag tror för öfrigt icke, att meningen med denna paragraf är, att apparaterna skola kunna vara ojusterade sedan felaktigheter upptäckts hos densamma, och jag föreställer mig, alltså att en rättelse i detta afseende skulle kunnat ske genom någon föreskrift i ordningsstadgan så att icke allt för stora förluster behöfde uppkomma vare sig för den ena eller den andra. Men sådan paragrafen nu föreligger, ser det ut som om omjustering af apparaterna icke finge ega rum, och således Kongl. Maj:t, vid utfärdandet af ordningsstadgan vore förhindrad föreskrifva en sådan justering.

Orsaken hvarför detta stadgande här intagits är naturligtvis den, att bränneriegare icke alltför ofta eller onödigt skall kunna besvära med omjustering af apparaten. Genom detta stadgande har man således endast velat söka förekomma allt för stora och ofta återkommande olägenheter för staten; men stadgandet kan verka tvärtom, och det skulle vara besynnerligt om en kontrollör ej skulle uppfatta detta stadgande så, att han egde låta kontrollapparaten mäta så nära som möjligt en och en half procent, till brännvinstillverkarens fördel. Jag har emellertid en sådan åsigt om kontrollapparaten, att jag icke anser det ligga synnerlig våda i att nu bestämma missvisningen till högst en half procent i stället för en och en half procent; och jag skall därför också för min del yrka återremiss af denna paragrafs mom. 2 i detta syfte. Jag anhåller således, att Utskottet måtte fästa något afseende vid denna åsigt. Ehuru jag ingalunda är öfvertygad om nödvändigheten af att återremittera denna paragraf, därför att 23 paragrafen är återremitterad, anser jag dock, att, då Första Kammaren återremitterat paragrafen, det torde vara lämpligt att Utskottet tager äfven denna anmärkning under öfvervägande.

Vidare yttrades icke. Kammaren beslöt återförvisa paragrafen till Utskottet.

§ 27 samt den för Art. III föreslagna *rubrik*.

Godkändes.

Det af Utskottet under § 49 föreslagna »*öfvergående stadgande*».

Blef jemväl godkänt.

Utskottets hemställan i den under föredragning varande *punkten*

2 förklarades derefter vara besvarad genom Kammarens, i anledning af det under samma punkt framlagda förordningsförslag, fattade, här ofvan antecknade beslut.

Punkten 3.

Bifölls.

§ 2.

Föredrogs Sammansatta Bevillnings- och Lag-Utskottets Betän- *Angående*
kande N:o 1, rörande vissa delar af Kongl. Maj:ts proposition N:o *förslag till*
26, med förslag till ny förordning angående vilkoren för tillverkning *ny bränvins-*
af bränvin. *tillverknings-*
lag.

Utskottet hade hemställt, att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till Art. IV och V i förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin icke kunnat oförändradt bifallas, måtte antaga ett vid betänkandet fögadt förslag till författning i dessa delar.

Sedan denna hemställan blifvit uppläst, skedde föredragning af det ifrågavarande författningsförslaget

§ 28,

hvilken godkändes.

§ 29.

Blef äfvenledes godkänd.

§ 30 hade denna lydelse:

»1. Den, som vid bränvinstillverkning från beskattning undansnillar något af det bränvin, som tillverkas, eller för sådant ändamål begagnar tillverkningsredskap eller sprithållare med dold öppning eller afledning, hvarigenom bränvin kan lönligen uttagas, eller på något annat sätt försnillar den skatt, som bör erläggas, eller olofligen bryter försegling eller öppnar eller borttager lås, som kontrollör åsatt till förekommande af det tillverkade bränvinets lönlige uttagande, eller gör åverkan å den i bränneriet uppsatta kontrollapparaten, eller af tillverkad bränvin icke å den i § 25 mom. 3 utsatta senaste tid till statens säkerhet för skatten öfverlemnar hvad föreskrifvet är, straffes med böter från och med 500 till och med 1,500 kronor, gälde den skatt, som belöper sig för det undansnillade bränvinet, och hafve förbrutit redskapen, det i bränneriet vid beslagstillfället befintliga bränvin och de kärl, i hvilka det förvaras.

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

2. Varder någon, som begagnar nederlagsrätt, beträdd med att bortsmysa brännvin, vare sig från nederlaget eller under försling från ett nederlag till annat eller under utförsel till främmande ort, böte från och med två till och med fyra gånger den tillverkningskatt, som för brännvinet bort utgöras, dock icke under ett hundra kronor. Föröfvar han sådan förbrytelse tredje gången eller oftare, dömes till fängelse från och med en månad till ock med två år; äro omständigheterna synnerligen mildrande, då må till böter efter ofvannämnde grund dömas.

3. I fall som i mom. 2 sägs vare jemväl det förskingrade brännvinet förverkadt.

4. Förskingrar någon brännvin, som enligt mom. 3 skall såsom förverkadt anses, så att det ej kan tillrättaskaffas, gälde dess värde.»

Rörande denna paragraf anfördes af

Herr Liss Olof Larsson: Jag skall nu icke framkomma med något yrkande, emedan jag efter de voteringar, som på eftermiddagen egt rum, finner, att detta icke skulle löna sig. Det ser verkligen ut, som om tänkesätten — af orsak som jag ej känner — under middagen undergått en väsentlig förändring, till fördel för brännvinstillverkare. Men jag vill likväl icke låta denna paragraf gå oanmärkt förbi, utan att till protokollet uttala min protest emot dess antagande i oförändradt skick. Jag vill nu göra samma anmärkning som på förmiddagen, nemligen påpeka den omständigheten, att i vår svenska lagstiftning utgör den lag, som gäller för brännvinsbrännarne, ett undantag från regler, som andra svenska undersåtar äro underkastade. Brännvinsbrännarne få så godt som ostraffadt *stjåla* genom att afleda brännvinet från sprithållaren; de få förnilla hvad som är satt under Kronans försegling och bryta det läs, som offentliga tjänstemän åsatt, samt derefter *bortsmysa* brännvinet. Märkom väl, här heter det *bortsmysa*, hvad man eljest kallar *stjåla*. Visserligen få brännvinsbrännarne härför plikta, men de behöfva icke stå tjufsrätt och straffas icke efter allmän strafflag. Det är emot ett dylikt stadgande, som jag icke kunnat underlåta att till protokollet uttala min protest. Hela denna lag går synbarligen derpå ut att kunna samla så mycket penningar åt staten som möjligt. Man säger: lät dem stjåla, blott de betala. Det heter uttryckligen så »varder etc. — — — böte från och med två till och med fyra gånger den tillverkningskatt etc.» Men skulle någon annan än brännvinsbrännaren begå ett liknande brott, så skulle han straffas efter allmän strafflag, med icke lindrigare straff än fängelse. Jag tror för min del, att det förslag, som nu föreligger, ingalunda öfverensstämmer med de önskingar Riksdagen i sin skrifvelse till Kongl. Maj:t år 1877 uttalade; men jag inskränker mig likväl nu till att hafva uttalat denna min protest, då jag ej vill framställa något yrkande, hvarom jag måhända skulle komma att stå ensam.

Herr Angel: Jag vill icke, att Herr Liss Olof Larsson skall stå ensam i denna fråga, utan jag förenar mig i den af honom uttalade

rättsprincipen. Jag gör dock icke något yrkande denna gång, utan vill endast till protokollet hafva uttalat denna min åsigt.

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

Häruti instämde Herrar *J. E. Johansson* i Forneby och *Otterborg*.

(Forts.)

Herr Ola Anderson i Burlöf: Representanten på dalabänken såväl som representanten på hallandsbänken började och slutade sitt anförande med det yttrandet, att det efter de senare voteringarne icke lönade mödan att göra något yrkande. Detta innebär väl egentligen, att de bland Kammarens ledamöter, som i hufvudsak godkänt Kongl. Maj:ts proposition, icke skulle vilja gå in på någon rättelse, vore denna än aldrig så befogad. Jag hemställer dock till Kammarens ledamöter, om det verkligen finnes skäl för ett sådant omdöme. Man har ju nyligen från båda sidor här varit ense om att återremittera åtskilliga punkter i förslaget, i hvilka man ansett rättelse behöflig. Må derföre de ärade representanterne själfva formulera ett bestämdt ändringsförslag i fråga om den nu förevarande paragrafen, hvilket Kammarerna må kunna taga under ompröfning. Att återremittera paragrafen gagnar väl till intet, då Första Kammarerna ju redan bifallit den oförändrad. För min del anser jag, att ändring af paragrafen kunde vara af nöden, ehuru dess innehåll enligt Kongl. Maj:ts förslag är detsamma som enligt nu gällande lag.

Hvad jag med det sagda afsett, är att bemöta beskyllningen mot Kammarens majoritet i dessa frågor att vara otillgänglig för hvarje förslag till ändring i nu ifrågavarande lagförslag.

Herr Åbergsson: Talaren på dalabänken utgick från den åsigt, att bränvinsbrännarne för brott mot nu ifrågavarande paragraf borde stånda tjufrätt. Jag ber dock att få erinra den ärade talaren derom, att man icke kan stjåla sin egen egendom, utan stöld förutsätter, att man tillgriper en annans tillhörighet. Bränvinsbrännare, som undansnillar eller bortsmyger bränvin, kan således icke stånda tjufrätt. Herr Liss Olof Larsson saknade sålunda all grund för sitt uttalande.

Jag yrkar bifall till paragrafen oförändrad.

Herr Angel: Orsaken hvarföre jag instämde med Herr L. O. Larsson var den, att efter min uppfattning bränvinet, så länge tillverkningskatten vore obetald, icke vore tillverkarens, utan statens egendom, till hvilken han hade att erlägga skatten. En försnillning eller ett bortsmygande af varan vore vid sådant förhållande ett tillgrepp af annans egendom eller en stöld och borde derföre äfven medföra straff för stöld; från den åsigten syntes mig äfven Herr Liss Olof Larsson utgå.

Herr Liss Olof Larsson: Jag vågar icke inlåta mig i någon tvist med Herr Åbergsson om hvad som är rätt eller icke i fråga om tolkandet af lag; men mig förefaller det, som det skulle vara statens egendom, dessa såsom säkerhet för skatten å nederlaget kvarliggande 80 procent af bränvinet. Tillverkarens egendom blir bränvinet väl

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

först, sedan skatten är betald. Dessutom ligger bränvinet ju under kronans kontroll och försegling. Detsamma är förhållandet om bränvinsbrännaren under försling af bränvinet från en ort till en annan bortsmuger det; han har ju äfven då bestulit staten på bränvinsskatten. Herr Olof Andersson ansåg, att jag borde framställa ett bestämdt förslag till ändring. Men jag tror icke, att han med skäl kan begära, att någon så att säga på rak arm skall kunna formulera ett förslag till en lagparagraf sådan som den nu ifrågavarande, i hvilken så många olika brott behandlas. Det enda sättet att få §:n ändrad är således att återremittera den; men ett beslut i den syftningen åstadkommes af majoriteten och icke af minoriteten, hvilken jag i de flesta frågor vid behandlingen af detta betänkande tillhört.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: Jag har redan på förmiddagen, då jag hade ordet, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad Herr Åbergsson nyss erinrat, besvarat den invändning, som blifvit af Herr Liss Olof Larsson gjord mot nu förevarande §, och ber derföre blott få tillägga, att första momentet af ifrågavarande paragraf är ordagrant detsamma, åtminstone hvad straffbestämmelsen beträffar, som i nu gällande lag; och andra momentet innehåller samma bestämmelser, som äro och sedan lång tid tillbaka varit gällande i tullagstiftningen i fråga om godsegare, som tillegna sig gods liggande på nederlag.

Derjemte torde jag få erinra Kammaren, att denna del af författningsförslaget varit understäld Högsta Domstolens granskning, hvarvid någon anmärkning icke förekommit derom, att förevarande bestämmelse skulle stå i strid med de grundsatser, som eljest äro tillämplade i vår strafflagstiftning; och icke heller har erfarenheten visat, att de här bestämda straffen icke skulle utgöra ett tillräckligt verksamt korrektiv mot så beskaffade förbrytelser, om hvilka nu är fråga.

På grund af dessa förhållanden tror jag, att Kammaren med lugn kan antaga den nu föreliggande §:n.

Öfverläggningen var härmed slutad. Kammaren godkände paragrafen.

§§ 31—37.

Godkändes.

§ 38 lydde, enligt Utskottets förslag, sålunda:

»Om undersökning, hvarom i § 44 sägs, hos någon anställes emellan klockan 9 om aftonen och klockan 5 om morgonen, men förbrytelse ej upptäcket, böte förrättningsmannen från och med 5 till och med 50 kronor, der han ej haft giltig anledning till undersökningen».

Sedan föredragning skett af denna paragraf, yttrade

Herr Liss Olof Larsson: Jag skall taga mig friheten att yrka afslag å den nu föredragna 38 §. Det förefaller mig, när jag läser denna §, som om den, hvilken skrifvit hela denna lag, tänkt ungefär på detta sätt: »Måhända kan någon bränvinsbrännare ändå råka ut för böter, och därför måste de skyddas» — och så fann man på denna 38 §, såsom ett korrektiv mot åklagaremakten, till skydd för bränvinsbrännarne. Säkert är, att nog lär en åklagare betänka sig mer än en gång, innan han skrider till undersökning, om han har en sådan paragraf som denna hängande öfver sig, och om han skall pligta för hvar gång han är nitisk i tjensten. Det förefaller mig, som om i allmänhet det icke skulle finnas något ansvar i lag stadgad för att en åklagare söker uppfylla sin tienst. Men här skall han, om han icke kan styrka giltig anledning till undersökningen, ehuru han har fullgiltig anledning dertill, pligta för det. För min del kan jag icke vara med om att förhindra vederbörande åklagare att göra undersökning, då han finner det nödigt, icke ens då när det sker emellan klockan 9 om aftonen och 5 om morgonen. Jag yrkar därför, att §:n måtte ur förslaget utgå.

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Herrar *Angel, J. E. Ericsson* i Ahlberga och *Magnus Jonsson* instämde med Herr Liss Olof Larsson.

Herr Ola Månsson: Mig synes, att om en åklagare utan giltig anledning gör beslag på redskap eller skrider till undersökningar utan att dertill hafva laglig anledning, det icke är mer än billigt och skäligt, att han då får lemna ersättning för det trakasseri han förorsakar; i motsatt fall skulle bränvinsbrännarne lätt nog ostraffade huru ofta som helst kunna trakasseras af en kitslig åklagare. Saknar åklagaren giltig anledning för sitt förfarande, bör han också ersätta det obehag och den skada han derigenom vållat.

Jag yrkar bifall till §:n.

Herr Smedberg: Om Utskottet tillstyrkt den Kongl. propositionen i 38 §, så kunde det hafva varit skäl att uppträda mot detsamma, men nu har Utskottet, hvori jag deltagit, tillstyrkt det stadgande, som finnes i nu gällande tillverkningslag, och således bibehållet ansvaret endast för undersökningar, anställda under natten mellan kl. 9 på aftonen och kl. 5 på morgonen, hvadan jag anser det icke vara skäl att stryka detta stadgande och yrkar således bifall till hvad Utskottet föreslagit.

Herr Liss Olof Larsson: Det är visserligen sant, att det stadgande, som Utskottet här föreslagit, finnes äfven i den gamla lagen; men detta utgör icke något skäl för att bibehålla detsamma; ty huru har den gamla lagen verkat vid tillämpningen? Jo, så att underslef och försnifflingar synnerligen ofta förekomma. Derföre böra icke dessa åklagare riskera böter, om de icke kunna få bränvinstillverkaren öfvertygad om lagstridig handling. Jag tror att detta stadgande icke bör bibehållas allenast derföre, att det förekommer i nu gällande förordning rörande tillverkning af bränvin, då

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

man enhälligt uttalat att hittills varande bestämmelser i fråga om kontroll å bränvinstillverkning icke äro tillräckliga, utan att stora underslef dervid ske. — Man har visserligen icke omtalat detta öppet här i Kammaren, men man har yttrat det man och man emellan och att så är, visas af den synnerliga ifver med hvilken man vill hafva kontrollapparater. Det synes mig derföre mindre välbetänkt att för bifall till detta och flera andra stadganden som skäl åberopa, att samma stadganden funnits i gamla lagen — en lag som visat sig så vanmäktig, att nu genast behöfvas kontrollapparater vid hvart enda bränneri. För min del yrkar jag fortfarande afslag å 38:de §:n.

Häruti förenade sig Herr *Sven Andreasson* i Tollered.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet *Thep-tander*: De brister i kontrollsystemet, som öfverklagas, hafva icke något sammanhang med förevarande stadgande. Dessa brister bestå i att mätningen och graderingen icke alltid ske med den noggrannhet, som är önskvärd. Denna paragraf afser något helt annat. Den afser sådana undersökningar, som åklagare eller eljest dertill behörig person eger vidtaga för upptäckande af sådana lagbrott, som bestå i t. ex. lönbränning eller sprits afledande ur redskapen genom någon dold öppning, eller försnillning på annat dylikt sätt af bränvin under tillverkningen. Det är erkänt, att paragrafen i dess af Utskottet föreslagna lydelse icke är affattad annorlunda än nu gällande bestämmelse; och jag tror att det icke finnes någon som helst våda för att bibehålla denna bestämmelse. Vi skola komma i håg, att en tjänsteman, som anställer undersökningen, icke blir underkastad ansvar i annat fall, än att han icke har giltig anledning dertill. Då det är domstol, som skall tillämpa ansvarsbestämmelsen, blir det ock domstolens sak att pröfva om giltig anledning till undersökningen förefunnits eller icke, och jag kan icke föreställa mig att domstolen faller till ansvar en tjänsteman, som verkställt en sådan undersökning, när han i någon mån kan visa sig hafva egt fog för sin åtgärd. Man behöfver således icke befara några vådor eller något minskadt nit hos tjänstemannen, derest ifrågavarande stadgande bibehålles.

Herr *Lyttkens*: Herr *Liss Olof Larsson* måtte visst icke hafva observerat hvad frågan egentligen gäller. Det är här icke fråga endast om bränvinstillverkare, utan det gäller att skydda svenska folket mot oförståndiga eller måhända kitsliga åklagare, ty bestämmelsen afser äfven sådana förbrytelser, som äro att hänföra till lönbränning. En åklagare kan nattetid infinna sig t. ex. hos Herr *Liss Olof Larsson* och göra honom det omaket att tvinga honom stiga upp midt i natten, så att åklagaren må få verkställa en undersökning; har åklagaren då icke någon giltig anledning till sin undersökning, bör han derför stå till ansvar. Jag tror att man bör söka skydda svenska medborgare från att utsätta sig för slik chikan. Man kan tryggt antaga den föreslagna lagbestämmelsen, ty finnes giltig

anledning till undersökningen, kan det naturligtvis icke komma i fråga att bötfälla den som verkställer undersökningen.

Jag anhåller om bifall till paragrafen.

Herr Liss Olof Larsson: Jag ber få säga, att jag icke missuppfattat hvad frågan gäller. Men det förefaller mig, som om den siste ärade talaren missuppfattat saken, då han påstod att jag genom denna lag skulle vara skyddad ifrån att få besök af länsman midt i natten, som annars kunde komma för att verkställa undersökning. Jag får dock säga, att jag ej kan inse det denna lag har afseende å annat än brott mot bränvinsförsäljningslagen. 44:de paragrafen i detta förslag säger detta tydligt. Jag får förklara, att jag icke hyser någon förskräckelse för åklagaren, äfven om han kommer midt i natten, ty hos mig skall han icke finna något att åtala.

Jag vidblifver mitt yrkande.

Herr Lyttkens: Hvem som helst kan träffas af denna lags bestämmelser, ty de gälla äfven i fråga om lönbränning. Jag har i det afseende orätt vändt mig endast till Herr Liss Olof Larsson, emedan en åklagare eger rätt att verkställa undersökning hos hvilken som helst, vare sig han innehar ett bränneri eller icke. Ty lönbränning kan ske med mycket små tillställningar. Men åklagare bör därför icke ega rätt att anställa undersökning hos hvem som helst utan giltig anledning dertill; hvarje laglydig medborgare bör kunna påräkna skydd mot kitsliga åklagare och icke behöfva utsättas för besök af dem nattetid. Det är väl sant, att de flesta paragrafer i denna lag röra bränvinstillverkare i främsta rummet, men andra kunna också komma att utsättas för dess bestämmelser, och den ene som den andre bör skyddas mot för långt sträckt och oförståndigt nit hos en åklagare.

Herr Magnus Jonsson: Mot Herr Lyttkens' yttrande anhåller jag att få nedlägga min protest. Jag vågar påstå, att denna lagparagraf hufvudsakligast gäller bränvinstillverkare och icke lönbränning, som kan bestraffas på annat sätt.

Herr Rubenson: Mot den ärade lagutskottsledamotens åsigt, att den föreliggande författningen är en författning endast om bränvinsbrännare, anhåller jag att få göra ett inpass. Här föreligger ett förslag till författning om bränvinsbränning, så väl oloflig som loflig. Till stöd för detta mitt påstående ber jag få fästa uppmärksamheten på slutet af den paragraf, hvartill nu omhandlade paragraf hänvisar, nemligen 3 mom. 44 §, som bestämmer hvarest undersökningen må anställas. Der står icke att lägenheten skall tillhöra bränvinsbrännaren, och således kan hvilken person som helst som eger en lägenhet, der bränvinstillverkning kan ega rum, blifva utsatt för obehaget af en dylik undersökning.

Herr Angel: Då jag förenade mig i Herr Liss Olof Larssons yrkande, gjorde jag det i den fulla öfvertygelsen att det ifrågavarande stadgandet gälde icke allenast bränvinsbrännare, utan äfven

*Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

lönbrännare. Jag anser det nemligen af vigt att allmänna åklagaren har rättighet att verkställa undersökning, när han finner det lämpligt. Jag kan icke tro att han gör sig detta omak blott för nöjet att få åstadkomma obehag för andra — t. ex. att midt i natten störa Herr Liss Olof Larsson i sin sömn — eller för de bötesbelopp, som kunde tillkomma honom; mera förtroende, än att jag skulle hysa en sådan tanke, har jag till de personer, som fått sig värden om det allmännas bästa sig anförtrodd. Dertill kommer att det, enligt hvad jag föreställer mig, ofta kan vara svårt för åklagare att bevisa, det han haft fog att göra en sådan undersökning, som den hvarom här är fråga. Äfven ur synpunkten af statskassans bästa, med afseende hvarå bränvinstillverkningen spelar en stor roll, anser jag att åklagaren bör hafva rätt att göra undersökning, när han anser sig dertill hafva anledning.

Jag instämmer fortfarande i Herr Liss Olof Larssons yrkande om afslag å paragrafen.

Herr Nils Petersson: Jag kan icke undgå att påpeka, det begreppsförvirringen verkligen tycks gå bra långt, då man kan påstå att det här ifrågavarande stadgandet icke skulle tillämpas annat än i fråga om undersökningar hos anmälda brännvinsbrännare. Hvad hindrar väl dock en person, som får dylika undersökningar sig uppdragna, att antasta äfven andra! Jag finner det derföre helt naturligt att lagen skyddar svenska medborgare mot obefogade tilltag i detta hänseende, och yrkar jag i öfverensstämmelse härmed bifall till paragrafen, sådan den blifvit af Utskottet föreslagen.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad och propositioner gifvits i enlighet med de meningar som förekommit, blef den förevarande paragrafen af Kamraren godkänd.

§§ 39 och 40.

Godkändes.

§ 41 var så lydande:

»1. Böter, som enligt denna förordning ådömas, äfvensom värdet af bränneriredskap och annan egendom, som anses förbrutne, tillfalle med en tredjedel kronan och med två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

2. Efter anmälan af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kommer att på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning bero, huruvida i något fall åklagare för ådagalagd nit vid efterspanande och beifrande af förbrytelse mot denna förordning gjort sig förtjent af någon särskild uppmuntran utöfver honom möjligen tillkommande andel i ådömda böter samt redskap eller annat förbrutet gods.»

Beträffande denna paragraf anförde

Herr And. Svensson i Lösen: Denna paragraf är lika med motsvarande paragraf i nu gällande lag. Enda skilnaden är, att, under det enligt den sistnämnda en del af böterna kommer de fattige till godo, enligt det föreliggande förslaget denna del är öfverflyttad till kronan. Inom Utskottet var det mycket tal om denna punkt; och när genom votering paragrafens öde afgjordes, fälde, om jag ej missminner mig, en enda röst utslaget. Hade jag varit närvarande, då betänkandet slutligen justerades, skulle jag hafva reserverat mig mot det fattade beslutet.

Angående
förslag till
ny bränvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

Saken är visserligen obetydlig. Men hvarföre böterna skola gå till kronan i stället för till socknens fattiga, kan jag icke förstå. Det kunde nog hafva mycket godt med sig att låta det gamla förblifva. De många ansvarsbestämmelserna i afseende å såväl bränvinstillverknings- som försäljningslagen utgöra en riktig labyrinth, hvarur flertalet af den okunnigare befolkningen omöjligt kan leda sig. Den begriper icke alla dessa olika bestämmelser och felar mot dem ofta af rent oförstånd. Härpå kunde jag nämna flera exempel; men jag vill endast omtala ett, som visserligen egentligen rör bränvinsförsäljningslagen, men dock kan hänföras äfven till tillverkningslagen. I min hemort bodde en gammal gumma, som icke hade stort annat att lefva af än ett litet gratial. Nu hände sig att hon hade en elak granne, som vid ett tillfälle begärde och fick låna af henne en flaska bränvin. Någon tid efteråt kom samme granne till gumman och, under förebärande att han glömt bort sin skuld, bad att i stället för bränvinet få lemna henne penningar, hvilka ock af gumman motto-gos, utan att hon hade någon aning om det ansvar, hvartill hon derigenom gjorde sig skyldig. Hon åklagades och ganska riktigt inför häradsrätten och dömdes för oloflig bränvinsförsäljning. Hon kunde emellertid icke erlägga de böter, som blefvo henne ådömda. Gumman var mellan 60 och 70 år gammal. Hon hade aldrig begått någon förbrytelse mot lagen, och hennes vandel i öfrigt hade alltid varit oförvitlig. Då återstod intet annat än att döma henne till vatten och bröd-straff. Socknen efterskänkte då sin andel af böterna; och resten af dem tiggde hon i hop. Jag erinrar mig äfven ett annat liknande fall. En jordegare, som egde flere hemmansdelar under olika nummer, hade gjort vederbörlig anmälan derom att han ville bränna bränvin, men af okunnighet om hemmansdelarnes nummer anlagt bränneriet på ett annat nummer än det anmälda; och ehuru han var helt och hållet i god tro, blef han härför ådömd dryga böter.

I sådana fall, då lagöfverträdelsen är ofrivillig, kan det vara godt att kommunerna hafva qvar sin del i böterna; de kunna efterskänka den, och den oskyldige blir då mindre hårdt straffad än eljest.

Vidare anfördes ej. Den ifrågavarande paragrafen godkändes.

Den för *Art. IV* föreslagna *rubrik*, äfvensom § 42.

Blefvo äfven godkända.

Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.

(Forts.)

§ 43 hade följande lydelse:

»1. Lands- och stadsfiskaler, krono-, stads- och polisbetjente samt de personer, hvilka särskildt förordnas att vaka öfver denna förordnings efterlefnad, åligger att åtala förbrytelser mot densamma.

2. I öfrigt eger en hvar rättighet att för sådana förbrytelser anställa åtal, dock ej föräldrar och barn eller makar eller syskon mot hvarandra, ej heller annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost eller underhåll, ej fosterbarn mot fosterföräldrar och ej heller tjenare mot husbondefolk under den tid de äro i tjensten.

3. Då åtal anställas af annan person än den, som är nämnd i mom. 1, gifve han sin talan allmän åklagare tillkänna så tidigt, att denne må kunna öfvervara målets utförande.»

Efter uppläsning häraf anförde

Herr Liss Olof Larsson: Jag har begärt ordet endast för att få till Utskottets ledamöter framställa en begäran om upplysning om anledningen, hvarför ett stadgande, som finnes i den nu gällande lagen, försvunnit ur nu föreliggande förslag. Det är icke mot den nu upplästa 43 paragrafen, som jag har någon anmärkning att göra, utan saken är den, att i den gamla lagen förekommer ett stadgande, som borde hafva sin plats i denna paragraf, men hvilket stadgande jag icke kunnat återfinna i den förevarande nya lagen. Detta stadgande finnes i paragraf 52 af den gamla lagen och lyder sålunda:

»1. Kommunalnämnd å landet och vederbörande kommunalmyndighet i stad böra egna synnerlig uppmärksamhet deråt, att förbrytelser mot denna förordning varda till åtal angifna.

2. Tillträde till bränneri må derföre ej förvägras dessa myndigheter eller den ledamot, de bland sig utse att öfver bränneriet tillsyn hafva.»

Ett liknande stadgande förekommer äfven i den nu gällande försäljningslagen, men det har blifvit borttaget ur det nu föreliggande förslaget; för detta borttagande har jag icke kunnat finna något skäl anfördt. Mig förekommer det likväl, att när man har en sådan lag som den nu förevarande, så bör man äfven hafva myndigheter inom kommunerna, som vaka öfver densammans tillämpning. Inom hvarje kommun har kommunalstyrelsen skyldighet att vaka öfver ordning och sedlighet, och under sådana förhållanden synes det mig icke vara riktigt att man tager från kommunalnämnd på landet och vederbörande kommunalmyndighet i stad den rättighet och skyldighet, som de i fråga om ordningens öfvervakande hittills haft.

Jag vill icke nu framställa något yrkande om att det af mig anförda stadgande ur den gamla lagen skall införas i den nya lagen, ty jag har redan klart för mig att här icke gagnar till något att göra annat yrkande, än bifall till förslaget, men jag vore synnerligt tacksam om upplysning vunnos, hvarföre det icke inkommit hvarken i Kongl. Maj:ts eller Utskottets förslag.

Herr Rubenson: Med anledning af Herr Liss Olof Larssons sista anmärkning ber jag att få uppgifva anledningen till den ifrågasatta bestämmelsens borttagande. Denna anledning finnes angifven i komiténs äldre förslag i motiveringen till 42 paragrafen, der det heter:

*Angående
förslag till
ny brännvins-
tillverknings-
lag.*

(Forts.)

»Då med de i mom. 2 nämnda undantag rättigheten att åtala förbrytelser mot förordningen skulle tillkomma en hvar, har komitén uteslutit såsom öfverflödig nuvarande paragraf 52, som innehåller en uppmaning åt kommunalmyndigheterna att egna synnerlig uppmärksamhet deråt att förbrytelser angifvas till åtal.»

Det är således på grund deraf att åtalsrätten blifvit utvidgad, som komitén ansett sig kunna föreslå borttagandet af den omtalade skyldigheten för kommunalmyndigheterna.

Öfverläggningen förklarades slutad, hvarefter Kammaren godkände den föreliggande paragrafen.

§§ 44—48, äfvensom den för *Art. V* föreslagna rubrik.

Godkändes.

Utskottets i betänkandet gjorda hemställan förklarades derefter vara besvarad genom de beslut, Kammaren i anledning af det vid Betänkandet fogade författningsförslag fattat, och hvilka här ofvan äro antecknade.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 12 på natten.

In fidem

H. A. Kolmodin.